

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 22 Οκτωβρίου 2016

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΞΑΝΘΟΥΛΑ ΝΤΑΚΟΒΑΝΟΥ

Η ΑΝΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΖΥΘΟΠΟΙΩΝ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Μπίρα από τον... τόπο σου!

editorial

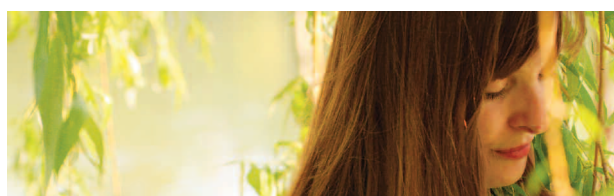

Περίφηροι μπορεί να αισθανόμαστε εδώ στα Χανιά για πολλά από τα προϊόντα που παράγουμε όπως το ελαιόλαδο, τη σταφίδα, το κρασί, το μέλι, το τυρί κ.ά... Πλέον ανάμεσα σε αυτά που ένας επισκέπτης -και όχι μόνο- ψάχνει να γευθεί, προστέθηκε και η μπίρα χάρη στις δύο Χανιώτικες ζυθοποιίες που σε συνθήκες κρίσης έκαναν βήματα μπροστά παράγοντας ένα ανταγωνιστικότατο και ποιοτικότατο προϊόν που συνεχώς κερδίζει τους μύστες του συγκεκριμένου ποτού.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - 6 ~ Πολιτισμός, σερφαρίσματα

σελ. 7 ~ Συνέντευξη με την Ξανθούλα Ντακοβάνου

σελ. 8 - 9 ~ Μπίρα από τον... τόπο σου!

σελ. 10 ~ Παιδότοπος

σελ. 11 ~ Βιβλία - αφορμή

σελ. 12 - 13 ~ Η κατασκευή της κλειστής αγοράς των Χανίων

σελ. 14 ~ 3η συνάντηση Erasmus+ /KA2 στο Γενικό Λύκειο Κισάμης

σελ. 15~ Ανταπόκριση από τη Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής στη Βενετία

σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

No.536

Φανταστικό
μουσείο

τη σύνθεση του Κυριάκου Αγκωνίτη ο επικός ποιητής Ομηρος αποδίδεται ένθρονος.

Για το συγκεκριμένο εικονογραφικό σχήμα ο Ιταλός περιηγητής θα μπορούσε να έχει αντλήσει έμπνευση από "ομηρικά" αρχαιολογικά τεκμήρια που είχαν υποπέσει στην αντίληψή του από τα ταξίδια του στα μέρη εκείνα που συναγωνίζονταν μεταξύ τους για την πρωτοκαθεδρία εντός των πρωτοδοτούμενων ως πλέον πιθανών κέντρων δράσης του επικού ποιητή κατά την αρχαιότητα.

Αναφέρομαι στο νησί της Χίου και την πόλη της Σμύρνης (σημερινό Izmir) στα παράλια της Μικράς Ασίας. Τόσο η νήσος Χίος, όσο και η πόλη της Σμύρνης πρόβαλαν κάθεμία για τον εαυτό της την αξίωση της πατρότητας του αρχαίου ποιητή. Ο Κυριάκος έμελλε να επισκεφθεί αμφότερα μέρη επανειλημμένα κατά τη διάρκεια του ακάματου ταξιδιωτικού του βίου.

Σε μία από τις επιστολές του προς το Γενουάτη διοικητή της νήσου και στενό προσωπικό του φίλο Αντρεόλο Τζιουστινιάνι (Andreo Giustiniani) που φέρει τη χρονολογία 16 Απριλίου 1447, ο Κυριάκος μνημονεύει στο Τζιουστινιάνι την (αποτυχημένη) επιχείρηση εκ μέρους του εντοπισμού του υποτιθέμενου τάφου του Ομήρου στη Χίο.

Ευκαιρίας δοθείσης ο Κυριάκος δε θα είχε μετά βεβαιότητας παραλείψει να ξεναγηθεί από έναν αυτόχθονα οδηγό στο αποκαλούμενο "Διδασκαλείο" του Ομήρου. Εξι χιλιόμετρα βορείως της Χώρας της Χίου βρίσκονται στην κορυφή ενός λόφου τα ερείπια ενός αρχαίου μνημείου, το οποίο ακόμη και σήμερα στη λαϊκή συνείδηση είναι ευρέως γνωστό ως "Δασκαλόπετρα". Την ονομασία αυτή τη χρωστά το μνημείο σε ένα κομμάτι γρανίτη που ξεπροβάλλει από το πετρώδες υπόβαθρο, η φορμαλιστική ομοιότητα του οποίου με ένα κάθισμα έμελλε στη λαϊκή δοξασία να θρέψει την πεποίθηση, ότι επρόκειτο για το θρόνο του Ομήρου, από τον οποίο ο επικός ποιητής σύμφωνα με τη γραπτή παράδοση δίδασκε τους μαθητές του κατά την αρχαιότητα.

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η ύπαρξη ενός ομηρικού διδασκαλείου στη Χίο κατά την αρχαιότητα μνημονεύεται στο Βίο του Ομήρου του Ψεύδο-Ηρόδοτου, όπως ενθυμίζει ακόμη και σήμερα μια μαρμάρινη επιγραφή στον τόπο του μνημείου. Δεν πρέπει να μείνει αμνημονευτο στο σημείο αυτό το γεγονός ότι ένα αντίτυπο του Ψεύδο-Ηρόδοτου εικάζεται από την έρευνα με βάσιμες υποψίες, ότι κρύβεται πίσω από την περιγραφή "Ηρόδοτος" σε μια λίστα με καταλογογραφημένους χειρόγραφους κώδικες αρχαίων συγγραφέων που φέρεται να είχε στην κατοχή του ο Κυριάκος Αγκωνίτης.

Από τη διαπιστωμένη επιμελή ανάγνωση ενός άλλου του αγαπημένου αρχαίου συγγραφέα, του γεωγράφου Στράβωνα, ο Κυριάκος γνώριζε μετά βεβαιότητας για την ύπαρξη κατά την αρχαιότητα ενός ξύλινου λατρευτικού αγάλματος, ενός "Ξοάνου" στο ιερό του Ομήρου στη Σμύρνη. Αναφορές στο λατρευτικό αυτό άγαλμα βρίσκει κανείς σε αρχαία ασήμνια νομίσματα που είχαν κοπεί στη Σμύρνη, τα λεγόμενα "Ομηρεία" (εικ. 2). Εντούτοις αυτά τα νομίσματα δε θα μπορούσαν να έχουν χρησιμεύσει ως πρότυπο στον Κυριάκο για τη σύλληψη της δικής του προσωπογραφίας του Ομήρου, με δεδομένο ότι σε αυτά ο Ομηρος

Επιμέλεια: **ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ**
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

αποδίδεται ένθρονος προς τα αριστερά είτε με το στέρνο γυμνό, λαμβάνοντας τα χαρακτηριστικά του θεού Διός, είτε ως γηραιός ποιητής σε μελαγχολική στάση με το δεξί χέρι να στηρίζει το πηγούνι, ενώ σε αμφότερες των περιπτώσεων φέρει ως συνοδευτικά αντικείμενα στα χέρια σκήπτρο και περγαμνή.

Ακόμη πιο σημαντικό είναι ωστόσο το γεγονός, ότι οι περιβάλλουσες συνοδευτικές επιγραφές αναφέρουν μονάχα τα ονόματα των τοπικών αρχόντων, κατά την περίοδο διακυβέρνησης των οποίων κόπηκαν οι συγκεκριμένοι τύποι νομισμάτων, χωρίς όμως να γίνεται οιαδήποτε αναφορά στην ταυτότητα του απεικονιζόμενου προσώπου.

Διαμετρικά αντίθετη και εξέχως ενδιαφέρουσα είναι η περίπτωση της κοπής ενός έτερου, χρονικά μεταγενέστερου τύπου ομηρικών νομισμάτων, που είχε υπάρξει εξαιρετικά διαδομένος κατά την αρχαιότητα, ιδιαίτερα στη Χίο (εικ. 3). Ο τύπος αυτός προεκτείνει τη δραστηριότητα του διανοομένου και λογίου στη μορφή του αρχαίου επικού ποιητή, αποδίδοντας τον Ομηρο σε στάση ενδοσκοπήσης να εντρυφεί στην ανάγνωση των συγγραφικών του πονημάτων. Το εικονογραφικό αυτό σχήμα προσεγγίζει σε ό,τι αφορά τη φυσιογνωμία, την ενδυμασία, τη στάση της μορφής, αλλά και το συνολικό του χαρακτήρα με πολύ μεγάλη ακρίβεια τον τρόπο απεικόνισης του Ομήρου στο σχέδιο του Κυριάκου Αγκωνίτη. Ακόμη και ορισμένες πανομοιότυπες λεπτομέρειες στη δομική σύνθεση του θρόνου του αρχαίου ποιητή, που και στις δύο περιπτώσεις μοιάζουν να απομυμούνται μια λεπτοδουλεμένη ξυλόγλυπτη κατασκευή, δεν μπορούν να παραβλεφθούν. Επιπρόσθετως, ένα ιδιαιτέρως σημαντικό συστατικό στοιχείο του χιακού νομίσματος αποτελεί η ονομαστική συνοδευτική επιγραφή (ΟΜΗΡΟC), η οποία δεν αφήνει καμία αμφιβολία σχετικά με την ταυτότητα του απεικονιζόμενου προσώπου. Την για τη στοιχειοθέτηση της ερμηνευτικής μου θεωρίας απαραίτητη απόδειξη ότι οι Ιταλοί ουμανιστές είχαν λάβει γνώση της ύπαρξης του υπό συζήτηση νομισματικού τύπου με το πορτραίτο του Ομήρου, παρέχει η απόδοση του χιακού νομίσματος τόσο στον εμπροσθότυπο, όσο και στον οπισθότυπο του στο κάτω δεξιό άκρο του «συγκεντρωτικού πίνακα με τα ομηρικά μνημεία» στην πραγματεία του Φούλβιο Ορσίνι Imagines et elogia virorum illustrium et eruditiorum antiquis lapidibus et nomismatibus, Ρώμη 1570, Σελ. 20-21. Ωστόσο ήταν ο Κυριάκος ο Αγκωνίτης -που πέραν των άλλων δραστηριοτήτων του είχε υπάρξει και συστηματικός συλλέκτης αρχαίων νομισμάτων- εκείνος, ο οποίος επιδόθηκε με ζήλο στο κυνήγι της αναζήτησης της αυθεντικής προσωπογραφίας του αρχαίου επικού ποιητή και ο οποίος πέτυχε να φέρει το έργο αυτό σε πέρας σχεδόν ενάμιστο αιώνα πριν από τον Ορσίνι κάνοντας, όπως επιχείρησα να επιχειρηματολογήσω πιο πάνω, χρήση των προσβάσιμων σε αυτόν ομηρικών αρχαιολογικών τεκμηρίων.

23/10

Ιάκωβος

24/10

Σεβαστιανή

25/10

Χρυσάνθη,

Χρυσάφης,

Χρυσ αφένια

26/10

Δήμητρα,

Δημήτρης

27/10

Νέστωρ

28/10

Ευνίκη

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΕΪΣΤΕ

μαζί μας στο

diadromes@haniotika-nea.gr

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Μουσική συνάντηση “Vamos Ensemble” - Ιωάννας Φόρτη

Δύο ξεχωριστές συναυλίες, σε μία μουσική συνύπαρξη της ερμηνεύτριας Ιωάννας Φόρτη και του “Vamos Ensemble”, θα πραγματοποιηθούν την Τετάρτη 26 και την Πέμπτη 27 Οκτωβρίου στις 9μ.μ., στο Βενιζέλειο Ωδείο Χανίων.

Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει ένα ευρύ ρεπερτόριο, σε ένα ταξίδι από τη δύση ως την ανατολή με πολύ ιδιαίτερες ενορχηστρώσεις και δυνατές ερμηνευτικές στιγμές. Η όπερα συναντά το ρεμπέτικο, η ιρλανδέζικη μουσική την παραδοσιακή ελληνική μουσική, ο Kurt Weill τον Μάνο Χατζιδάκι, ο Brecht τον Σαββόπουλο, η Κρήτη την Κορσική, ενώ τραγούδια από το προσωπικό ρεπερτόριο της Ιωάννας Φόρτη ακούγονται με τον γνώριμο ήχο των “Vamos Ensemble”.

Οι μουσικοί του “Vamos Ensemble” είναι: Κώστας Κεχράκος - κοντραμπάσο, τραγούδι, καλλιτεχνική επιμέλεια, Θανάσης Παπαθανασίου - κόρνο, μεταλλόφωνο, τραγούδι, ενορχή-

στρωση, διεύθυνση ορχήστρας, Νίκος Φραγκιαδάκης - πιάνο, επιμέλεια οργάνωσης, Πρόδρομος Καραδελογίου - μαντολίνο, κιθάρα, τραγούδι, Κώστας Κανέλλος - κλαρινέτο, Κατερίνα Σαραντινού - τσέλο, Μάνος Σγουρίδης - τσέλο, Εντμοντ Αλέξι - βιολί, Χριστίνα Πασχάλη - βιολί, Νίκος Μαρακάκης - βιολί, Γιώργος Βοναπάρτης - βιολί, Ραΐς Τσουρά - βιολί, Tjarda Terpstra - βιολί, Ελενα Ορμυλιώτου - βιολί, Theo Kraaijvanger - ευφώνιο, Κυριάκος Αλεξίου - κρουστά.

Οι παραστάσεις αυτές εντάσσονται στη σειρά εκδηλώσεων που έχει προγραμματίσει το Vamos Ensemble για τον χειμώνα. Η είσοδος είναι 8 ευρώ και το τηλ. κρατήσεων 6973215114.

ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ ΣΑΜΠΙΟΝΑΡΑ

“Νεώριον τέχνης”

Ο Παγκρήτιος Σύλλογος Εικαστικών Δημιουργών “Νεώριον Τέχνης”, σε συνδιοργάνωση με τον Δήμο Χανίων και την Κ.Ε.Π.Π.Ε.ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ., παρουσιάζουν την εναρκτήρια έκθεση των μελών του. Τα εγκαίνια της έκθεσης θα πραγματοποιηθούν σήμερα Σάββατο στην Πύλη Sab-bionara - Κουμ Καπί στις 8μ.μ.

Το “Νεώριον Τέχνης” φιλοδοξεί να συμβάλει στο πολιτισμικό γίνεσθαι του τόπου μας προβάλλοντας το έργο εικαστικών δημιουργών απ’ όλη την Κρήτη, με ποικίλες προτάσεις και εμπνευσμένες ιδέες που εκφράζονται μέσα από τη ζωγραφική, την αγιογραφία, τη φωτογραφία, τη χαρακτική, τη γραφιστική, των κατασκευών και όποιας άλλης μορφής εικα-

στικής τέχνης. Συμμετέχουν οι καλλιτέχνες: Βεργανελάκη - Κοτσιφάκη Αναστασία, Βογιατζή Μαγδαληνή, Γαλανάκη Αθηνά, Δασκαλάκη Σοφία, Ζήκου Χρυσούλα, Κανελλοπούλου - Ζαμπετάκη Θεοδώρα, Καπαγιωρίδου Χρυσή, Καπαγιωρίδης Δημήτρης, Καψοκαβάδης Αλέξανδρος, Κοτρώτσος Βασίλης, Κτιστάκη Ασπασία, Λουπάκης Ιωάννης, Μπλαζάκης Νίκος, Ουσταμανωλάκη Ευφροσύνη, Ομάρ, Παπουτσάκης Νίκος, Περραντωνάκης Παναγιώτης, Πιτσώνης Βασίλης, Ρεθεμιωτάκη Βάσω, Σπανάκης Κώστας, Τουζλούκωφ Τατιάνα, Φαλκώνης Μιχαήλ, Χαραλαμπίκης Μάνος.

Διάρκεια έκθεσης: έως 30-10-2016. Ώρες λειτουργίας: Καθημερινά 10:30π.μ. - 1:30π.μ. και 6:30π.μ. - 9:30π.μ. Είσοδος ελεύθερη.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

“Μαρτυρίες για τη Μονή Αρκαδίου”

Πραγματοποιείται αύριο Κυριακή η Επιστημονική Ημερίδα με θέμα “Μαρτυρίες για τη Μονή Αρκαδίου”, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Ιστορικού και Λαογραφικού Μουσείου Ρεθύμνης. Την Ημερίδα, η οποία εντάσσεται στο Πρόγραμμα της Οργανωτικής Επιτροπής των Εκδηλώσεων για τα 150 χρόνια της Αρκαδικής Εθελουσίας, οργανώνουν το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους-Αρχεία Νομού Ρεθύμνης

και το Σχολικό Μουσείο Δήμου Ρεθύμνης. Η ημερίδα τελεί υπό την αιγίδα του Δήμου Ρεθύμνης και της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης. Οι εργασίες θα αρχίσουν μετά τα εγκαίνια μιας εξαιρετικά σημαντικής και πρωτότυπης έκθεσης τεκμηρίων για την Αρκαδική Εθελουσία, με θέμα “Πρωτοσέλιδα εφημερίδων του 1866 για το Αρκαδί”.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Μνήμη Μικρασιατικής Καταστροφής

Εκδήλωση τιμής και μνήμης για τα 94 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο στις 7:30μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων

Την εκδήλωση συνδιοργανώνουν η Ιερά Μητρόπολις Κυδωνίας και Αποκορώνου, η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Χανίων και η Αδελφότητα Μικρασιατών Ν. Χανίων “Ο ΑΓΙΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ”. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει:

- Χαιρετισμούς από τους συνδιοργανωτές.
- Μουσικό-θεατρικό αφιέρωμα τιμής και μνήμης από την χορωδία της Αδελφότητας Μικρασιατών Ν. Χανίων “Ο ΑΓΙΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ”.

Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

Le Corbusier και Μεσόγειος

Αύριο Κυριακή στις 11π.μ. στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου πραγματοποιείται ημερίδα “Le Corbusier και Μεσόγειος σε χρόνο παρόντα. Μιά έκδοση, μια συζήτηση και οι Μοντέρνες Κυκλάδες” όπου θα παρουσιαστεί η έκδοση των βραβευμένων δοκιμίων του διαγωνισμού Le Corbusier: Συναντήσεις με τη Μεσόγειο, υπό μορφήν εισηγήσεων των ιδίων των συγγραφέων τους. Θα ακολουθήσει συζήτηση με τους βραβευμένους συγγραφείς.

Η ημερίδα ολοκληρώνεται το απόγευμα της ίδιας μέρας στις 7μ.μ. με μια μαγνητοσκοπημένη οπτικοακουστική συναυλία με τίτλο “Μοντέρνες Κυκλάδες” αφιερωμένη στον Le Corbusier σε πρώτη παγκόσμια μετά το 1932 εκτέλεση που περιλαμβάνει έργα Albert Jeanneret, Ianni Xenaki, Olivier Messiaen, και Pierre Chenal / Κορνήλιος Σελαμσή. Τα έργα αποδίδει το ARTéfacts ensemble σε διεύθυνση του Ιάσωνα Μαρμαρά. Προλογίζει ο Παναγιώτης Τουρνηκιώτης. Τη συναυλία συνοδεύει τεύχος τεκμηρίωσης. Είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΑ ΣΦΑΚΙΑ

Εκδήλωση μνήμης για τον Γ. Ξενουδάκη

Εκδήλωση μνήμης θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 24 Οκτωβρίου στα Σφακιά προς τιμή του Γεωργίου Ξενουδάκη, μεγάλου ευεργέτη των Σφακίων αλλά και της Κρήτης.

Την ίδια μέρα θα γίνουν τα εγκαίνια της νέα έδρας του Δημοτικού Ελεύθερου Ανοικτού Πανεπιστημίου “Γεώργιος Ξενουδάκης” και του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Σφακίων. Το μνημόσυνο θα πραγματοποιηθεί στη γενέτειρά του, Ιμρο Σφακίων στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου και ώρα 7 7π.μ.-10π.μ.

Εν συνεχεία στις 10:30π.μ. στο Μνημείο Γ. Ξενουδάκη, θα πραγματοποιηθεί επιμνημόσυνη δέση, κατάθεση στεφάνων και απονομή διπλωμάτων ECDL στους μαθητές της Β΄ Λυκείου έτους 2015-2016, πρόγραμμα επιδοτούμενο από το Ξενουδάκειο κληροδότημα.

Θα ακολουθήσουν τα εγκαίνια της νέας έδρας του Δημοτικού Ελεύθερου Ανοικτού Πανεπιστημίου και του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Σφακίων στη Χώρα Σφακίων.

ΣΤΟ ΣΤΟΥΝΤΙΟ “ΟΞΩ ΝΟΥ”

Παράσταση από το “Θέατρο του παπουτσιού πάνω στο δέντρο”

Παράσταση με παραμύθι της Μαρίας Παπαλέξη “Μαλαματένιος αργαλειός και φιλντισένιο χτένι” θα δοθεί στο στούντιο “Οξω Νου” από το “Θέατρο του παπουτσιού πάνω στο δέντρο” σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή.

Τιμή εισιτηρίου: 6 ευρώ (Αγ. Κυριακής 29, Ταμπακαριά - Χαλέπα). Απαραίτητη η κράτηση θέσεων στα τηλ.: 6945032304, 2821045585.

Η παράσταση, που πρωτοπαρουσιάστηκε στα Χανιά στο Μουσείο Τυπογραφίας και στη συνέχεια στο στούντιο “Οξω Νου” με μεγάλη επιτυχία τον περασμένο Ιανουάριο, είναι εμπνευσμένη από την ελληνική λαϊκή παράδοση.

Μία φορά κι έναν καιρό, ήρθε στον κόσμο ένα κοριτσάκι, όμορφο και χαριτωμένο. Την τρίτη νύχτα από τη γέννησή του, όταν όλοι στο σπίτι κοιμόντουσαν, μπήκαν αθόρυβα στο δωμάτιο του μωρού οι τρεις Μοίρες. Στάθηκαν πάνω απ’ την κούνια του κι άρχι-

σαν να λένε τα γραμμένα του... Η παράσταση έχει αποσπάσει τιμητική διάκριση στο 3ο Διεθνές Φεστιβάλ Θεάτρου Δρόμου στην Αθήνα και απευθύνεται σε παιδιά 5 - 12 ετών.

Κείμενο: Μαρία Παπαλέξη Σκηνοθεσία - Μουσική επιμέλεια: Βαλεντίνα Παπαδημητράκη Σκηνικά - Κοστούμια: Εμμα Μολλέ Μουσική διδασκαλία: Ελλην Βασιλάτου.

Ερμηνεία: Βαλεντίνα Παπαδημητράκη.

Λύρα, λαούτο, πνευστά, κρουστά: Αλέξανδρος Ιερωνυμίδης.

Τιμή εισιτηρίου: 6 ευρώ (Αγ. Κυριακής 29, Ταμπακαριά - Χαλέπα).

Απαραίτητη η κράτηση θέσεων στα τηλ. 6945032304, 2821045585.

ΣΤΟ ΓΙΑΛΙ ΤΖΑΜΙ

Εκθεση ζωγραφικής των Marcella Licheri και John Tierney

Η Marcella Licheri - Χατζηδάκη και ο John Tierney παρουσιάζουν τα έργα τους στο Γιαλί Τζαμί από σήμερα Σάββατο στις 7μ.μ. έως τις 27 Οκτωβρίου. Ωρες λειτουργίας, καθημερινά, από τις 11π.μ. - 2μ.μ. και 6μ.μ. - 10μ.μ.

Η Marcella Licheri - Χατζηδάκη είναι Ιταλίδα και ζει και εργάζεται στα Χανιά. Έχει παρουσιάσει ατομικές εκθέσεις σε Χανιά, Κα-

λαμάτα, Κίσαμο και συμμετείχε σε πολλές ομαδικές εκθέσεις σε διάφορες πόλεις της Ελλάδας. Παρουσιάζει έργα σε ακουαρέλες, ακρυλικά και λάδι.

Ο John Tierney ζει και εργάζεται στην πόλη μας και την Αμερική. Τα έργα του έχουν εκτεθεί σε Γαλλία, Μεξικό και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Δημιουργία Μουσικών Συνόλων

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου για τη Διάδοση των Καλών Τεχνών στην Κρήτη αποφάσισε τη δημιουργία Μουσικών Συνόλων για το σχολικό έτος 2016 - 2017.

Την καθοδήγηση και την ευθύνη λειτουργίας τους θα έχει ο καταξιωμένος μαέστρος και διευθυντής Σπουδών Γιώργος Αραβίδης σε συνεργασία με καθηγητές του Βενιζελείου Ωδείου για το κάθε Μουσικό Σύνολο χωριστά. Σύνολο Εγχόρδων: υπό την επίβλεψη κ. Εντμοντ Αλέξι (δύο

τμήματα αρχάριων και προχωρημένων, κάθε Σάββατο 12μ. - 2μ.μ.). Κιθαριστικό Σύνολο: υπό την επίβλεψη κ. Λάμπρου Μπέκιου (κάθε Σάββατο 10:30π.μ. - 12:30μ.). Σύνολα Σύγχρονης Μουσικής: υπό την επίβλεψη του κ. Νίκου Πλανά (κάθε Σάββατο 12μ. - 2μ.μ.). Σύνολο Παραδοσιακής Κρητικής Μουσικής: υπό την επίβλεψη των κυρίων Δημήτρη Βακάκη, Νεκτάριου Κλωστράκη (με τη συμμετοχή όλων των παραδοσιακών οργάνων). Φω-

νητικό Σύνολο: υπό την επίβλεψη κας Δέσποινας Δρακάκη. Βυζαντινή Χορωδία: υπό την επίβλεψη κ. Αντώνη Κλουβιδάκη. Παιδική Χορωδία: υπό την επίβλεψη κ. Μαρίας Κουτουλάκη (σε δύο τμήματα κάθε Σάββατο). Στα παραπάνω σύνολα μπορούν να συμμετέχουν εκτός των μαθητών του Βενιζελείου Ωδείου και οποιοσδήποτε άλλος μαθητής ή μουσικός το επιθυμεί. Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 28210-43067 από 9π.μ. - 9μ.μ.

ΓΙΑ 21η ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Γιορτή Τσικουδιάς

Την καθιερωμένη Γιορτή Τσικουδιάς διοργανώνει ο Χορευτικός Ομιλος Χανίων “Ο Ψηλορείτης” σε συνεργασία με τον Δήμο Χανίων και την Κ.Ε.Π.Π.Ε.ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ., σήμερα Σάββατο στις 7μ.μ., στην Πλατεία Γιαλί Τζαμισί στο Παλιό Λιμάνι.

Η Γιορτή γίνεται για 21η συνεχή χρονιά και αποτελεί πόλο έλξης ντόπιων και επισκεπτών που παρακολουθούν την αναβίωση της απόσταξης της τσικουδιάς από παραδοσιακό καζάνι και διασκεδάζουν με κρητική μουσική, χορό, πλούσια παραδοσιακά εδέσματα και φυσικά άφθονη τσικουδιά.

Η βραδιά θα πλαισιώνεται από το μουσικό συγκρότημα των Νεκτάριου και Ευτύχη Κωστάκη.

Οι χορευτικές ομάδες του “Ψηλορείτη” θα παρουσιάσουν παραδοσιακούς χορούς από όλη την Ελλάδα και την παρουσίαση της βραδιάς θα κάνει η Ζαχαρένια Μπούτζουκα.

ΣΤΟ ΕΛΟΣ

Γιορτή Καστάνου 2016

Γιορτή Καστάνου θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή στις 11 το πρωί, στην κεντρική πλατεία του Ελους. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης θα προσφερθούν δωρεάν κάστανα και τσικουδιά. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει ομιλία με θέμα το κάστανο, ριζίτικα τραγούδια από τον σύλλογο ριζιτών “Η Κίσαμος”, μουσική από το συγκρότημα του Δημήτρη Αναγνωστάκη και παραδοσιακούς χορούς από τα χορευτικά συγκροτήματα “Η Κίσαμος” και από το συγκρότημα του Λευτέρη Νταγκουνάκη.

Τη γιορτή διοργανώνουν ο Δήμος Κισάμου, η Μονομετοχική Δήμου Κισάμου, η Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Κισάμου, η Αναπτυξιακή Εταιρία Εννιά Χωριών, η Τοπική Ενότητα Ελους με την υποστήριξη των κατοίκων και επιχειρηματιών του Ελους.

Στο “ΒΥΡΣΟΔΕΨΕΙΟ”

Παράσταση με τον Χριστόφορο Ζαραλίκo

Το “Βυρσοδεψείο” (Βιβιλάκη 29) υποδέχεται τον Χριστόφορο Ζαραλίκo για μία Stand Up Comedy παράσταση σήμερα Σάββατο και ώρα 10μ.μ.

Τηλ. Κρατίσεων: 2821050569 και 6989851306.

ΜΕ ΟΓΔΟΝΤΑ ΔΥΟ ΤΑΙΝΙΕΣ

4ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων

■ Από 26 Οκτωβρίου έως 4 Νοεμβρίου
στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων

Ογδόντα δύο ταινίες, που καλύπτουν ένα μεγάλο εύρος περιεχομένου, αλλά και κινηματογραφικής τέχνης, συγκροτούν το φετινό πρόγραμμα του 4ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων, που θα πραγματοποιηθεί από 26 Οκτωβρίου έως 4 Νοεμβρίου στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Υγκεκριμένα, όσοι βρεθούν στο 4ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων μπορούν να δουν μεταξύ άλλων:

- Τις “ΝΥΦΕΣ” του Παντελή Βούλγαρη, ταινία έναρξης, παρουσία του σκηνοθέτη. Γυρισμένες στα Χανιά οι “ΝΥΦΕΣ” παραμένουν μία από τις σημαντικότερες ταινίες των τελευταίων χρόνων.

- Τον “Αόρατο”/ INVISIBLE του Δημήτρη Αθανίτη, ταινία που τιμά το Φεστιβάλ, μια βδομάδα πριν προβληθεί στις κινηματογραφικές αίθουσες. Με περισσότερες από 20 συμμετοχές -μέχρι στιγμής- σε φεστιβάλ σε όλο τον κόσμο ο «Αόρατος» αποτελεί σίγουρα μία από τις σημαντικές ελληνικές ταινίες της χρονιάς. Ο σκηνοθέτης της Δημήτρης Αθανίτης και ο ηθοποιός Γιάννης Στάνκογλου, που έχει στην ταινία τον συγκλονιστικό ρόλο του απολυμένου πατέρα ενός εξάχρονου παιδιού, ο οποίος αποζητά εκδίκηση, θα τιμήσουν το 4ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων με την παρουσία τους.

- Τη “Βάρδια του Πελεκάνου” της Λεα Μπίντζερ για την κρίση ταυτότητας, με επίκεντρο το κρασί.

- Το εμβληματικό “Άλλος Δρόμος δεν Υπήρχε” με θέμα τους τελευταίους αντάρτες στην Κρήτη αλλά και “Το Δίλλημα” για τον μεγάλο Έλληνα φωτορεπόρτερ Γιάννη Μπεχράκη. Ταινίες, στο πλαίσιο του αφιερώματος στον Σταύρο Ψυλλάκη.

- Η ταινία “Τα Σκοτεινά στην Κρήτη” της Χανιώτισσας Βίκυς Αρβελάκη κάνει πρεμιέρα στα Χανιά, στο Φεστιβάλ.

- Το Εγώ... το πρόβλημα, ντοκιμαντέρ του Αλέξανδρου Μάρκου που ακολουθεί παιδιά μεταναστών δεύτερης γενιάς στην Ελλάδα.

- Τρία ντοκιμαντέρ των οποίων δεν έχει γίνει διανομή στην Ελλάδα περιλαμβάνει το πρόγραμμα του Φεστιβάλ. Στο Κάθε πρόσωπο έχει όνομα/ Every Face has a Name του Σουηδού Magnus Gertten -ο οποίος θα βρίσκεται στο φεστιβάλ- η Ελσι, ο Μπέρναρντ, η Νέριτ κι άλλοι επιζώντες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου αφηγούνται τις ιστορίες τους καθώς ανακαλύπτουν ξανά τους εαυτούς τους σε αρχαιακό υλικό που γυρίστηκε στις 28 Απριλίου 1945: την ημέρα που απελευθερώθηκαν τελικά από τα γερμανικά στρατόπεδα... Τα παιδιά του Χίτλερ / Hitler’s children του Χανόχ Ζεεβί είναι μια ταινία για τους απογόνους των πιο ισχυρών φυσιογνωμιών του ναζιστικού καθεστώτος: άνδρες και γυναίκες των οποίων η κληρονομιά θα τους συσχετίζει ως το τέλος της ζωής τους μ’ ένα από τα μεγαλύτερα εγκλήματα στην Ιστορία. Τέλος, ο Ιταλός δημοσιογράφος και ντοκιμαντερίστας Νίκο Πίρο -ο οποίος αναμένεται να είναι παρών στον φεστιβάλ- στο ντοκιμαντέρ του Killa-Dizez/Ζωή και θάνατος στην εποχή του Εμπολα, δεν ακολουθεί κάποιον χαρακτήρα, αλλά μια όψη του συνθησίου και ανελέητου

προσώπου της επιδημίας που φέρει το όνομα Εμπολα.

- Ενα άκρως συναισθηματικό μουσικό “βίντεο κλιπ”, που ασχολείται με τα πάθη μιας αγανακτισμένης γυναίκας και τον πόθο για ελευθερία μιας νεολαίας που έχει ριζοσπαστι-

κοποιηθεί είναι η ταινία “Μήδεια” του Αστέρη Κούτουλα -θα είναι παρών στην προβολή- σε μουσική Μίκη Θεοδωράκη.

- Η σκηνοθέτης και πανεπιστημιακή Εύα Στεφανή τιμά με την παρουσία της το φεστιβάλ, στο οποίο θα προβληθεί η ταινία της “Το Κουτί”.

- Το πειραματικό βίντεο και ο χορός, μέσα από δύο δημιουργίες της Αλίκης Χιωτάκη και της Βιργίνιας Αλιζώτη, πλαισιώνουν το πρόγραμμα.

- Ενας ύμνος στους Μαραθωνοδρόμους αλλά και σε όσους αναζητούν έκφραση μέσα από αγωνιστικές διαδρομές είναι η ταινία “Τερματισμός” της Ελιάνας Αμνραβανέλ, η οποία θα βρίσκεται στο Φεστιβάλ.

- Από τους πρωτοπόρους του animation, ο Σπύρος Σιάκας, του οποίου “Τα Βερίκοκα” συμμετέχουν στο πρόγραμμα του φεστιβάλ.

- Μερικούς από τους πλέον γνωστούς αλλά και πολυβραβευμένους Έλληνες και ξένους μικρομπαλές φιλοξενεί το 4ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων.

- 18 animation σπουδαστών του ΤΕΙ Αθηνών φιλοξενούνται στο πρόγραμμα.

- Μια Μεταμεσονύκτια προβολή έκπληξη με πρωταγωνιστές τους κορυφαίους!

- Τέλος, ένα ειδικό αφιέρωμα με 12 ταινίες (5 εκ των οποίων σε πρώτη προβολή στην Ελλάδα) που αναφέρονται σε άτομα με αναπηρίες φιλοξενεί το 4ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων υπό τον

τίτλο “Όλοι Διαφορετικοί, Όλοι Ίσοι”. Καθημερινά στο πρόγραμμα του Φεστιβάλ υπάρχει μια ταινία του αφιερώματος, ενώ η Τετάρτη 2 Νοεμβρίου είναι εξ ολοκλήρου ένα αφιέρωμα με παρεμβάσεις Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες καθώς και ταινίες σκηνοθετών με ανάλογο θέμα.

Το αφιέρωμα ενισχύεται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος “Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση”, και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Το Φεστιβάλ πλαισιώνεται από masterclasses, εργαστήρια, συζητήσεις, εκθέσεις, παρουσιάσεις βιβλίων, μουσικές και άλλες εκδηλώσεις που συνθέτουν μια Γιορτή του Κινηματογράφου.

Παρουσίαση Βιβλίου

Εξάλλου, ο Σύνδεσμος Φιλολόγων Χανίων, το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων και οι εκδόσεις Πατάκη παρουσιάζουν στο πλαίσιο του 4ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων το βιβλίο “Ξυπόλυτοι ήρωες” της Αλεξάνδρας Μπισιάρη τη Δευτέρα 24 Οκτωβρίου στις 7:30μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι: Βάσω Πατινωτάκη, φιλόλογος, Καίρη Τσουράλη, γιατρός. Αποσπάσματα από το βιβλίο θα διαβάσει η συγγραφέας. Χαιρετισμό θα απευθύνει ο διευθυντής του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων Ματθαίος Φραντζεσκάκης. Συντονίζει η πρόεδρος του Συνδέσμου Φιλολόγων Ν. Χανίων Μαρίνα Αρετάκη.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

6ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου Ιεράπετρας

Με μεγάλη επιτυχία συνεχίζεται το 6ο Πανελλήνιο Φεστιβάλ Ερασιτεχνικού Θεάτρου Ιεράπετρας, ένα σημαντικό καλλιτεχνικό-πολιτιστικό γεγονός για την Κρήτη και την Ελλάδα που συνδιοργανώνεται από την Περιφέρεια Κρήτης-Περιφερειακή Ενότητα Λασιθίου, τον δήμο Ιεράπετρας, την Ένωση Ξενοδόχων Ιεράπετρας-Ν.Α. Κρήτης, με την αιγίδα του Υπουργείου Πολιτισμού. Σύμφωνα με τους οργανωτές κάθε βράδυ σημειώνεται κοσμοσυρροή στο θέατρο “Μελίνα Μερκούρη” της Ιεράπετρας από το θεατρόφιλο κοινό. Το Φεστιβάλ ξεκίνησε το Σάββατο 15 Οκτωβρίου με Θεατρικές ομάδες εντός και εκτός συνόρων, από τις Βρυξέλες, τη Θεσσαλονίκη, την Καβάλα, την Κόρινθο, το Αγρίνιο, το Λαύριο, τον δήμο Μοσχάτου-Ταύρου, που συμμετέχουν στο διαγωνιστικό μέρος του Φεστιβάλ. Η πόλη του Λασιθίου προσφέρει απλόχερα την φιλοξενία της σε όλες τις θεατρικές ομάδες, στην κριτική επιτροπή του Φεστιβάλ που ολοκληρώνεται σήμερα Σάββατο στις 8 μ.μ. όπου προβλέπονται απονομές βραβείων-τελετή λήξης.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΝΗΜΗ

Εξι τελευταίες παραστάσεις για την "Λαμπεντούζα"

Μετά τη μεγάλη επιτυχία που σημείωσαν οι περσινές παραστάσεις του έργου “Λαμπεντούζα” του Αντερς Λουστγκάρτεν σε σκηνοθεσία Μιχάλη Βιρβιδάκη, στο θέατρο Κυδωνία στα Χανιά, η Εταιρεία Θεάτρου ΜΝΗΜΗ παρουσιάζει και φέτος έξι (6) τελευταίες παραστάσεις του έργου από την Παρασκευή 4 μέχρι και την Κυριακή 13 Νοεμβρίου, κάθε Παρασκευή και Σάββατο στις 9:30 το βράδυ και τις Κυριακές απογευματινές στις 7:30. Το “Λαμπεντούζα” είναι ένα άκρως επίκαιρο και μαχητικό θεατρικό έργο του Αγγλου θεατρικού συγγραφέα Αντερς Λουστγκάρτεν, με θέμα το φαινόμενο της μετανάστευσης στις μέρες μας και την αντιμετώπισή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ωρα έναρξης παραστάσεων: Παρασκευή 4 Νοεμβρίου, ώρα έναρξης 9:30μ.μ. - Σάββατο 5 Νοεμβρίου, ώρα έναρξης 9.30 μ.μ. - Κυριακή 6 Νοεμβρίου, (απογευματινή) ώρα έναρξης 7:30μ.μ. - Παρασκευή 11 Νοεμβρίου, ώρα έναρξης 9:30μ.μ. Σάββατο 12 Νοεμβρίου, ώρα έναρξης 9:30μ.μ. - Κυριακή 13 Νοεμβρίου, (απογευματινή) ώρα έναρξης 7:30μ.μ. Τιμή εισιτηρίου: 12 ευρώ (γενική είσοδος).

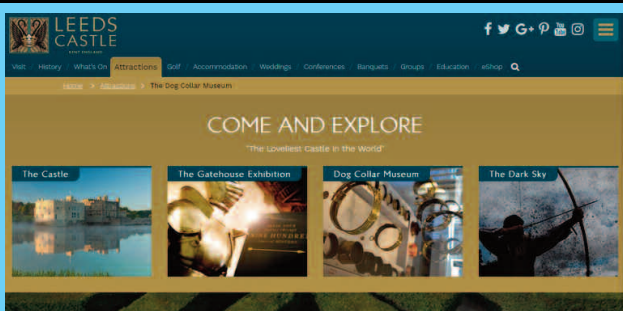
ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟ ΣΤΙΧΟΥΡΓΩΝ

Λογοτεχνικός διαγωνισμός με θέμα “Ο Αποκόρωνας”

Ο Δήμος Αποκορώνου, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Στιχουργών Ν. Χανίων, προκηρύσσει παγκρήτιο λογοτεχνικό διαγωνισμό (μαντινάδας, ρίμας, ριζτικού) με θέμα: “Ο Αποκόρωνας” (ιστορία, φυσική ομορφιά, λαογραφία, πολιτισμός). Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι όπου γης, απανταχού Κρήτες, που μπορούν να συμμετέχουν από μία έως τρεις μαντινάδες τους, μία ρίμα (που δεν θα ξεπερνά όμως τα δέκα δίστιχα) ή ένα ριζτικό τραγούδι, όλα σχετικά με το θέμα του διαγωνισμού, πρωτότυπα και αδημοσίευτα, υπογεγραμμένα με ψευδώνυμο. Μέσα στον φάκελο αποστολής, θα εσωκλείεται μικρότερος φάκελος, με τα πλήρη στοιχεία του διαγωνιζόμενου (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλ. επικοινωνίας). Τα κείμενα δακτυλογραφημένα, θα αποσταλούν σε πέντε αντίτυπα, μόνο ταχυδρομικά στη διεύθυνση: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΤΙΧΟΥΡΓΩΝ Ν. ΧΑΝΙΩΝ, ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ, Τ.Κ. 73300 ΧΑΝΙΑ Υπόψη κ. ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΤΕΡΑΚΗ (Ο ΑΠΟΚΟΡΩΝΑΣ). Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 2821086319 & 6932124264.

σερφ@ρίσματα

Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Μουσείο... κολλάρων!

www.leeds-castle.com/Attractions/The+Dog+Collar+Museum

Όσοι έχετε σκυλάκι, το πιθανότερο είναι να του έχετε και κολλάρο. Ξέρατε πως τα κολλάρα σκύλων έχουν και αυτά την δική τους ιστορία; Και μάλιστα πως υπάρχει μουσείο αφιερωμένο σ' αυτήν; Στο κάστρο του Λιντς, στην Αγγλία, υπάρχει ένας χώρος ειδικά διαμορφωμένος σε μουσείο που φιλοξενεί την ιστορία των... σκυλίσιων κολλάρων. Ο πρώτος σκύλος που φόρεσε κολλάρο -σύμφωνα με τους ιστορικούς του μουσείου λοιπόν- έζησε πριν από 5 αιώνες, ενώ το παλαιότερο έκθεμα του μουσείου χρονολογείται στα τέλη του 15ου αιώνα και ανήκε σε ένα ισπανικό μαστιφ! Το μουσείο έχει δεκάδες κολλάρα, άλλα που χρησιμοποιούνταν για προστασία των σκύλων από λύκους και αρκούδες που... κυκλοφορούσαν τότε στην Ευρώπη, κάποια "φιλοτεκνημένα" με τεράστια καρφιά, κάποια άλλα με την τεχνοτροπία της εκάστοτε εποχής -μπαρόκ, για παράδειγμα- ενώ υπάρχουν και κολλάρα των τελευταίων αιώνων, πιο "κοντά" σε αυτά που έχουμε συνηθίσει να βλέπουμε. Δείτε το!

Που δείχνει;

www.pointerpointer.com

Μπαίνετε στη σελίδα. Και αφήνετε τον κέρσορα, όπου σας κάνει κέφι. Σε ελάχιστο χρόνο εμφανίζεται μια τυχαία φωτογραφία που όμως έχει ένα δάχτυλο να δείχνει το σημείο που αφήσατε τον κέρσορα. Μετακινήστε το ποντίκι σας. Και πάλι γίνεται το ίδιο. Και ξανά και ξανά, όσες φορές και να το δοκιμάσετε, το σύστημα βρίσκει διαφορετικές φωτογραφίες, που όμως έχουν πάντα ένα δάχτυλο να δείχνει τον κέρσορά σας. Δεν με πιστεύετε; Δείτε και και μόνοι σας.

Τσίκι τσίκι

www.snapbubbles.com

Το έχουμε κάνει όλοι μας και είναι άκρως εθιστικό. Το υλικό που χρησιμοποιούμε για περιτύλιγμα εύθραυστων αντικειμένων, η γνωστή "φούσκα", η διάφανη επιφάνεια που είναι γεμάτη φουσκάλες, τις οποίες "σπάμε" μαγνητιζόμενοι από την πρώτη μέχρι την τελευταία, τώρα υπάρχει και σε διαδικτυακή μορφή. Αν λοιπόν έχετε κάποιον εκνευρισμό ή ανησυχία και θέλετε να... χαλαρώσετε, μπειτε εδώ, και ξεκινήστε τα τσίκι τσίκι.

Το Κέντρο Φωτογραφίας & Κινηματογράφου Ζυμπραγού και ο Χώρος για τη Φωτογραφία South σε συνεργασία με τις Φωτογραφικές Συναντήσεις Κυθήρων οργανώνουν τρίπτυχο αφιέρωμα στη Φωτογραφία που θα αναπτυχθεί στο Νομό Χανίων το τριήμερο 28, 29 & 30 Οκτωβρίου 2016.

Η πρώτη δράση του αφιερώματος θα περιλαμβάνει την έκθεση φωτογραφίας "On Definitions - Περί Ορισμών" της Μυρσίνης Κουτλή σε επιμέλεια της Ελένης Μαλιγκούρα, που θα παρουσιαστεί την Παρασκευή 28 Οκτωβρίου στις 8:30μ.μ. στην Αίθουσα Τέχνης Β.Μυλωνογιάννη, Χαριλάου Τρικούπη 14, (Χανιά). Η Μυρσίνη Κουτλή με τη φωτογραφική της σειρά "On Definitions - Περί Ορισμών" απέσπασε το Α' Βραβείο των Φωτογραφικών Συναντήσεων Κυθήρων από την παρουσίαση "Νέοι Έλληνες Φωτογράφοι 2015" και εξέθεσε για πρώτη φορά τη σειρά στο πλαίσιο των Φωτογραφικών Συναντήσεων Κυθήρων 2016 στην Αίθουσα Τέχνης Follow your Art.

Η δεύτερη δράση θα περιλαμβάνει την ομαδική έκθεση φωτογραφίας «Νέοι Έλληνες Φωτογράφοι 2016» σε επιμέλεια του Γιάννη Σταθάτου και του Γιώργου Αναστασάκη που θα παρουσιαστεί το Σάββατο 29 Οκτωβρίου στις 8:30μ.μ. στο Χώρο για τη Φωτογραφία South, Τζανακάκη 17 (Στοά), Κήπος. Συμμετέχουν οι φωτογράφοι: Αγγελική Καλαμάρα με τη σειρά "New World", Γιάννης Κρητικός με τη σειρά "Ουροβόρος", Κώστας Κρουστάλλης με τη σειρά "Παράξενες Μέρες", Γεωργία Μπάντιου με τη σειρά "Humans in Nature", Μαριάννα Μπόλτσι με τη σειρά "Religion", Βασίλης Παντελίδης με τη σειρά "Beginners-Αρχάριοι", Γιώργος Πλανάκης με τη σειρά "Connected" και Κωνσταντίνος Τούντας με τη σειρά "Σκοτεινά Φυτά".

Η τρίτη δράση θα αναπτυχθεί στο πλαίσιο του προγράμματος "Το Βήμα της Τέχνης" και θα περιλαμβάνει δύο διαλέξεις για τη φωτογραφία από την Ελένη Μαλιγκούρα και τον Γιάννη Σταθάτο αντίστοιχα, που θα παρουσιαστούν την Κυριακή 30 Οκτωβρίου στις 11:30 στην Αίθουσα Κωνσταντίνου Βεργαγελάκη στο Γυμνάσιο Πλατανιά. Η Ελένη Μαλιγκούρα, ιστορικός και θεωρητικός της φωτογραφίας, θα παρουσιάσει το φωτογραφικό της έργο μέσα από τη διάλεξη "Από πού έρχονται οι εικόνες και μας βρίσκουν" και ο Γιάννης Σταθάτος, ιδρυτής των Φωτογραφικών Συναντήσεων Κυθήρων, θα παρουσιάσει το φωτογραφικό του έργο μέσα από τη διάλεξη "Ελεγείες του Ενωπάρχοντος - Φωτογραφικά έργα 1975-2015". Μετά τις διαλέξεις θα ακολουθήσει συζήτηση με συντονιστή τον ιστορικό της τέχνης δρ Κωνσταντίνο Β. Πρώιμο και ξενάγηση στην έκθεση ιστορικών φωτογραφιών "Η εκτέλεση στο Κοντομαρί - 2 Ιουνίου 1941" που παρουσιάζεται από ομάδα μαθητών του Γυμνασίου Πλατανιά σε αίθουσα του σχολείου. Σε όλες τις εκδηλώσεις η είσοδος για το κοινό θα είναι ελεύθερη.

28-30 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Τρίπτυχο αφιέρωμα στη Φωτογραφία

ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Σεμινάρια για τις βασικές αρχές της αφήγησης

Ο Σύλλογος "Φίλοι του Αμαρίου" διοργανώνει σεμινάριο με θέμα "Ένα παράθυρο στην αφήγηση" με τη Στέλλα Κασσιμάτη. Πρόκειται για ένα τριήμερο σεμινάριο αφιερωμένο στην εξερεύνηση των βασικών αρχών της αφήγησης. Στα Χανιά το σεμινάριο θα πραγματοποιηθεί σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή στον χώρο του Ιστορικού καφέ "Κήπος" (εντός Δημοτικού Κήπου). Για πληροφορίες Γεραρχάκη Αμάντα στο 6934884047 ή στο amarireception@gmail.com. Η κράτηση είναι απαραίτητη.

ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

Γιατρός στην Ψυχιατρική Κλινική του Νοσοκομείου Χανίων, διδάσκουσα Μουσικοθεραπεία στο Τμήμα Ψυχαναλυτικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Paris 7, τραγουδίστρια, συνθέτης και στιχουργός με διεθνή καλλιτεχνική πορεία, η Ξανθούλα Ντακοβάνου “θεραπεύει” με τη βελούδινη φωνή της... ψυχές και συστήνει την ελληνική παραδοσιακή μουσική στο φιλόμουσο κοινό.

ΞΑΝΘΟΥΛΑ ΝΤΑΚΟΒΑΝΟΥ

Θεραπεύοντας με τις νότες της ψυχής

■ «Η μουσική γλώσσα κωδικοποιεί νοήματα. Αυτά τα νοήματα που κρύβει η Μουσική, πάρα πολλές φορές, δεν μπορεί να εκφραστούν καλά με λέξεις»

Τους τελευταίους μήνες εργάζεται στην Ψυχιατρική του Νοσοκομείου Χανίων όπου εφαρμόζει μεθόδους Μουσικοθεραπείας στους ασθενείς. Παράλληλα διδάσκει σε δύο Πανεπιστήμια, στο εξωτερικό και στην Ελλάδα. Η ίδια “πάντρεψε” δύο μεγάλες της αγάπες, την ιατρική που τη σπούδασε, και τη μουσική που την “κουβαλούσε” στην ψυχή της, όπως λέει στις “διαδρομές”.

Η επιστημονική της έρευνα εστιάζεται στους τομείς της Ψυχανάλυσης και της Μουσικής. Είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου Paris 5 και υποψήφια διδάκτωρ στο Πανεπιστήμιο Paris 7 στο οποίο και διδάσκει. Ερευνά κατά κάποιο τρόπο, από πλευράς ψυχανάλυσης, το γιατί η Μουσική ασκεί τέτοια απέραντη γοητεία κι έλξη στον άνθρωπο. Από αυτό το σημείο ξεκίνησε και η ενδιαφέρουσα συζήτηση που είχαμε μαζί της...

Μπορεί η Μουσική να θεραπεύσει;

Η Μουσική χρησιμοποιείται ως μέσο θεραπείας από την αρχαιότητα. Το Θέατρο και το Ωδείο στην αρχαία Επίδαυρο, για παράδειγμα, ήταν μέρος του Ασκληπείου και χρησιμοποιούνταν για την θεραπεία: δηλαδή οι ασθενείς πήγαιναν στο Ωδείο και στο Θέατρο για να θεραπευτούν. Στην Ευρώπη η μουσική ως μέσο θεραπείας έχει αναβιώσει από το 1950. Η μουσική γλώσσα κωδικοποιεί νοήματα. Αυτά τα νοήματα που κρύβει η Μουσική, πάρα πολλές φορές, δεν μπορεί να εκφραστούν καλά με λέξεις. Ειπώνονται μόνο με μουσικό τρόπο. Αλλωστε για αυτόν τον λόγο γράφαν οι άνθρωποι Μουσική από πάντα. Το έλεγε πολύ ωραία ο Μπετόβεν: «Είναι διαθέσεις που υπάρχουν μέσα μου και δεν μπορούν να ειπωθούν με λόγια. Ειπώνονται μόνο με Μουσική». Επειτα είναι το θέμα του συναισθήματος. Η Μουσική εκφράζει πάρα πολύ καλά το ανθρώπινο συναίσθημα όταν οι λέξεις δεν αρκούν. Αλλωστε ο μουσικός λόγος είναι ένας κώδικας πολύ πιο πρώιμος από τον λόγο στην ανάπτυξη του ανθρώπου. Ο άνθρωπος ακούει ήχους από την μήτρα της μάνας, από τον 4ο ήδη μήνα της ενδομήτριας ζωής, όπου και αρχίζει να αναπτύσσεται το ακουστικό όργανο. Δεν είναι τυχαίο πως πάρα πολλοί ασθενείς που δεν έχουν πρόσβαση σε ψυχοθεραπεία μέσω του λόγου μπορεί να έχουν καλή ένδειξη για θεραπεία με Μουσική π.χ. άτομα με αυτισμό, Αλτσχάιμερ κ.ά.

Πώς ξεκινά η ενασχόλησή σου πάνω στην Ψυχιατρική και τη Μουσική;

Τελειώνοντας την Ιατρική στην Αθήνα με ενδιέφερε η Ψυχιατρική, η Ψυχανάλυση, το κομμάτι του ασυνειδήτου, το απόκρυφο της ανθρώπινης ψυχής και αγαπώντας πολύ τη Μουσική, αποφάσισα να τα συνδυάσω. Εκείνη την περίοδο άνοιγε μπροστά μου ο δρόμος, αυτού που λέμε “μουσικές του κόσμου”, μουσικές τω Βαλκανίων, της Μεσογείου και ήθελα να τις “γευτώ”. Η επιλογή που είχα τότε ήταν να πάω να κάνω την ειδικότητα μου σε κάποιο νοσοκομείο, όπως έκαναν και άλλοι συνάδελφοι γιατροί. Θεωρώντας τον εαυτό μου και μουσικό, και αγαπώντας παράλληλα το κομμάτι της ψυχικής υγείας, θεώρησα καλό να μην κάνω τότε ειδικότητα σε κάποιο νοσοκομείο αλλά να πάω στο Παρίσι, να σπουδάσω, και να

φωτό:
Franck Juery

«Δεν είναι τυχαίο πως πάρα πολλοί ασθενείς που δεν έχουν πρόσβαση σε ψυχοθεραπεία μέσω του λόγου, μπορεί να έχουν καλή ένδειξη για θεραπεία με Μουσική π.χ. άτομα με αυτισμό, Αλτσχάιμερ κ.ά.»

κάνω μεταπτυχιακό στη Μουσικοθεραπεία. Παράλληλα στη Γαλλία άρχισαν να ανοίγονται μπροστά μου διάφοροι μουσικοί δρόμοι και ενδιαφέροντα μουσικά projects. Τελειώνοντας το Μεταπτυχιακό στη Μουσικοθεραπεία, εργάστηκα σε διάφορες δομές της ψυχικής υγείας, νοσοκομεία ημέρας κ.ά. Εκεί έκανα ατελιέ, δηλαδή εργαστήρια μουσικοθεραπείας. Στην πορεία, προέκυψε μια μέθοδος που έφτιαξα η ίδια, το Αναλυτικό Μουσικόδραμα, την οποία έχω δημοσιεύσει-παρουσιάσει σε επιστημονικά, ψυχαναλυτικά, μουσικοθεραπευτικά περιοδικά και συνέδρια.

Πες μας λίγα περισσότερα πράγματα για τη μέθοδο μουσικοθεραπείας που αναπτύσσεις, το Αναλυτικό Μουσικόδραμα.

Είναι μια μέθοδος αναλυτικής μουσικοθεραπείας ομάδας, ουσιαστικά είναι μια μέθοδος ψυχανάλυσης μέσω της μουσικής. Χρησιμοποιούμε τη μουσική ακρόαση και μουσικά όργανα, όπου ο θεραπευόμενος ακούει μουσική την οποία έχει διαλέξει ο θεραπευτής και στη συνέχεια (ο θεραπευόμενος) εκφράζεται συνειρμικά μέσω ενός κειμένου. Λέμε στον θεραπευόμενο να σχεδιάσει ή να γράψει ό,τι του περνά από το μυαλό. Κι αυτό το υλικό, στη συνέχεια το δραματοποιούμε μουσικά, με μουσικά όργανα και φωνή σαν να πρόκειται για μια ιστορία, την οποία δραματοποιούμε μουσικά. Αυτή η ιστορία δεν είναι ποτέ τυχαία,

συνήθως μιλά για αυτό το οποίο προβληματίζει τον άνθρωπο ο οποίος έρχεται σε μια θεραπευτική συνεδρία. Εμείς ουσιαστικά αποκωδικοποιούμε τη μουσική αναπαράσταση. Κάνουμε μια γέφυρα μεταξύ των κωδικών που η ανθρώπινη σκέψη χρησιμοποιεί για να κατατάσσει τα βήματά της και έτσι βλέπουμε τι υπάρχει μέσα στο ασυνείδητο. Η μέθοδος αυτή, το Αναλυτικό Μουσικόδραμα, αποτελεί το αντικείμενο της διδακτορικής μου διατριβής στο Πανεπιστήμιο Paris 7, καθώς ήθελα να το θεωρητικοποιήσω, να το πλαισιώσω με βιβλιογραφική και κλινική έρευνα. Από εκεί ξεκίνησε και η διδασκαλία μου πάνω στην μουσικοθεραπεία στο Πανεπιστήμιο Paris 7 αλλά και στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, στο Μεταπτυχιακό Μουσικοθεραπείας.

Και η θεραπεία πώς επέρχεται;

Η ψυχανάλυση -της οποίας είμαι υπέρμαχος- λέει ότι από τη στιγμή που οι ασυνείδητες ψυχικές σου συγκρούσεις γίνονται συνειδητές, παύει και η σύγκρουση, μιλώντας πάντα για τις νευρώσεις. Η θεραπεία γίνεται μέσω της διαδικασίας, μέσω των σχέσεων μεταβίβασης, μέσω της ομάδας. Κάποια στιγμή, μετά από καιρό -γιατί η ψυχοθεραπεία παίρνει χρόνο- ο άνθρωπος καταλαβαίνει ότι μιλάει για τον εαυτό του και ότι αυτό που μας λέει μουσικά ή εικαστικά είναι πάρα πολύ κεντρικό για την ύπαρξη του... Αυτό που τώρα προσπαθώ να κάνω

είναι να στήσω μια ομάδα Μουσικοθεραπείας μέσα στην Ψυχιατρική κλινική -με την αμέριστη υποστήριξη της Διευθύντριας της κας Τσερνέ αλλά και της κας Κασσωτάκη- μιας ομάδας που είναι πολύ υποστηρικτική, καθώς δεν είναι εύκολο να βάλει κανείς στο ελληνικό δημόσιο νοσοκομείο μια καινούργια θεραπευτική προσέγγιση. Η ομάδα θα χρησιμοποιεί την μέθοδο του Αναλυτικού Μουσικόδραματος. Επίσης ήδη ξεκινήσαμε να κάνουμε κάποιες συναυλίες μέσα στη κλινική για τους ασθενείς.

Τα Χανιά πώς προέκυψαν στη ζωή σου;

Εχω γεννηθεί και μεγαλώσει στην Αθήνα αλλά κατάγομαι από την Ηπειρο και τη Μακεδονία. Θεωρώ τον εαυτό μου μια “γέφυρα” ανάμεσα σε διαφορετικούς πολιτισμούς, ανάμεσα στην Επιστήμη και στην Τέχνη. Στην Κρήτη, και συγκεκριμένα στο Ηράκλειο, είχα περάσει έναν χρόνο ως φοιτήτρια, πριν από πολλά χρόνια όταν είχα περάσει για πρώτη φορά στο Βιολογικό, πριν μπω στην Ιατρική. Όμως στα Χανιά είχα έρθει πρώτη φορά, στα 17 μου χρόνια για πενταήμερο εκδρομή. Θυμάμαι ότι με είχε συγκινήσει πολύ η Παλιά Πόλη. Καθόμουν στον Φάρο και κοίταγα απέναντι τα χιονισμένα Λευκά Όρη, και έλεγα στον εαυτό μου, ότι κάποια στιγμή θα ήθελα να ζήσω εδώ. Πέρασαν τα χρόνια και όταν ήρθε η στιγμή να γυρίσουμε στην Ελλάδα από τη Γαλλία μαζί με τον σύζυγό μου και τα δύο μας παιδιά, τέθηκε το θέμα εάν θα πάμε στην Αθήνα ή κάπου αλλού. Το κάπου αλλού... ήταν τα Χανιά. Υπήρχε η δουλειά στο Νοσοκομείο Χανίων, στην Ψυχιατρική κλινική, την οποία επέλεξα, γιατί ήθελα να έρθω και να ζήσω στα Χανιά. Εκτός του ότι είναι φανταστικό το τοπίο, η φύση, η Παλιά Πόλη, με ενδιέφερε πολύ η Μουσική της Κρήτης. Θεώρησα ότι θα είναι ένας τόπος με πολύ όμορφη καθημερινή ποιότητα ζωής και ταυτόχρονα με πρόσβαση προς την Ευρώπη. Κι έτσι ήρθαμε εδώ. Δεν το έχουμε μετανιώσει καθόλου και είμαστε πολύ χαρούμενοι για αυτήν την επιλογή. Μάλιστα στα Χανιά, την “καρδιά” της Μεσογείου γεννήθηκε και το καινούργιο μου μουσικό project, που ονομάζεται “Μεσόγειος Θάλασσα” με τραγούδια της Μεσογείου.

Καλλιτεχνικά τι νέο σχεδιάζεις;

Επόμενες συναυλίες στην Αθήνα και στο Παρίσι μέσα στους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο, με το “Καλειδοσκόπιο” του Κώστα Γάκη κι ένα ελληνογαλλικό “Jazz Ρεμπέτικο” σχήμα, τους ARBF. Ελπίζω να παίξουμε και στα Χανιά!

Η Ξανθούλα Ντακοβάνου “πάντρεψε” δύο μεγάλες της αγάπες, την ιατρική που τη σπούδασε, και τη μουσική που την “κουβαλούσε” στην ψυχή της. Τους τελευταίους μήνες εργάζεται στην Ψυχιατρική του Νοσοκομείου Χανίων και εφαρμόζει την μέθοδο της Μουσικοθεραπείας στους ασθενείς.

Η ΑΝΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΖΥΘΟΠΟΙΙΩΝ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Μπίρα από τον... τόπο σου!

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΣ

Στα Χανιά έχουμε λόγους να υπερηφανευόμαστε για το ελαιόλαδο, το κρασί, τα γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα, τώρα έχουμε λόγους να μιλάμε και για την τοπική μας μπίρα! Σε συνθήκες κρίσης, δύο μικροζυθοποιίες έκαναν βήματα μπροστά, η μια επεκτάθηκε και αύξησε την παραγωγή της ή άλλη ξεκίνησε δυναμικά και προχώρησε μπροστά. Τις ζυθοποιίες αυτές επισκεφθήκαμε θέλοντας να μάθουμε περισσότερα από τους ανθρώπους που παράγουν το προϊόν.

ΚΡΗΤΙΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ - ΧΑΡΜΑ

«Ένα προϊόν... Χάρμα»

«Πώς αποφάσισα να φτιάξω ζυθοποιία; Οι λόγοι είναι τρεις» μας εξηγεί ο Γιάννης Λιονάκης, ο άνθρωπος πίσω από την μπίρα "Χάρμα" και την "Κρητική Ζυθοποιία Α.Ε." και γίνεται πιο αναλυτικός: «Κατ' αρχάς μεγαλώνοντας στο χωριό είχα μάθει να δημιουργώ, να βλέπω πως γίνεται το κρασί, η τσικουδιά, πως βγαίνει το λάδι. Ηθελα να κάνω κάτι διαφορετικό όμως από αυτό. Το δεύτερο είναι ότι έχοντας καταστήματα εστίασης με τα αδέρφια μου στα Χανιά διαπιστώναμε ότι οι επισκέπτες ζητούσαν ντόπια μπίρα και σκέφτηκα γιατί να μην τους προσφέρουμε μια πραγματική ντόπια μπίρα. Το τρίτον είναι πως σε ένα ταξίδι στη Γερμανία, ενώ δεν έπινα μέχρι τότε πολλή μπίρα, δοκίμασα γεύσεις και σκέφτηκα ότι μπορούμε και εμείς στα Χανιά να φτιάξουμε ποιοτική μπίρα».

Η βασική διαφορά της "Χάρμα" σε σχέση με τις μπίρες που κυκλοφορούν ευρέως στο εμπόριο και παράγονται από πολυεθνικές είναι ότι είναι προϊόν μικρής παραγωγής που όπως εξηγεί ο κ. Λιονάκης «έχει το μεράκι, το ενδιαφέρον μας και τον σεβασμό προς αυτόν που τη δοκιμάζει. Ζυθοποιούμε με απόλυτα φυσικούς τρόπους, χωρίς συντηρητικά, με άριστες πρώτες ύλες και ελληνικές βύνες, με ιδιαίτερη έμφαση στην καθαριότητα και την τάξη και με δική μας διανομή για να εξασφαλίζουμε ότι η μπίρα μας μέχρι να φτάσει στο ποτήρι του καταναλωτή θα είναι πάντα υπό ψύξη».

Φέτος η ζυθοποιία επεκτάθηκε με νέες σύγχρονες εγκαταστάσεις. «Είχαμε πολύ μεγάλη ζήτηση και έπρεπε να την καλύψουμε. Ετσι κάναμε, ότι μπορούσαμε για να αυξήσουμε την παραγωγή μας. Ένα καλό βήμα για να επικοινωνήσουμε με τον κόσμο ήταν η κατασκευή του επισκέψιμου χώρου ώστε να έρχεται ο κόσμος να βλέπει τη δουλειά μας και να δοκιμάζει τις μπίρες μας».

Στο πλαίσιο της σύγχρονης λειτουργίας η ζυθο-

ποιία λειτουργεί με τρόπο που είναι φιλικός στο περιβάλλον. Τα θερμικά φορτία παράγονται από ατμολέβητα που καίει πυρηνόξυλο, υπάρχει μονάδα γεωθερμίας από γεώτρηση για τα ψυκτικά φορτία, ηλιακά πάνελ στην ταράσσα για το ζεσταμα του νερού, ενώ το πλύσιμο των δεξαμενών γίνεται με πρόγραμμα υπολογιστή ώστε να εξασφαλίζεται ο περιορισμός στην κατανάλωση νερού. «Ένα παραδοσιακό ζυθοποιείο καταναλώνει 10 lt νερού για να παράγει 1 lt μπίρας, εμείς έχουμε πετύχει να ρίξουμε την κατανάλωση στα 5 lt νερού» τονίζει ο κ. Λιονάκης.

Ο ιδιοκτήτης της "Κρητικής Ζυθοποιίας" τονίζει πως ο στόχος ενός μικροζυθοποιείου είναι να πουλάει το προϊόν του στην τοπική αγορά (Χανιά κυρίως και Κρήτη) και ότι είναι πολύ ικανοποιημένος από την ανταπόκριση των καταστημάτων και των καταναλωτών. «Αν κάτι που με έχει στεναχωρήσει είναι η συμπεριφορά που είχαμε σε κάποια καταστήματα που ήταν της λογικής "Δεν μας ενδιαφέρει τον προϊόν σας, φύγετε..."». Όταν ο άλλος δεν θέλει να σε ακούσει καν, τότε για μένα σημαίνει ότι έχει μια προκατάληψη εναντίον σου! Δεν υπάρχει λόγος για τέτοια στάση! Αντίθετα είμαι χαρούμενος που η συνεργασία που έχουμε με τα περισσότερα καταστήματα συνεχίζεται και τα που τα σχολιά τους είναι τα καλύτερα».

ΔΟΥΛΕΥΟΝΤΑΣ ΣΕ ΖΥΘΟΠΟΙΙΑ

«Το βασικό προσόν για να εργάζεσαι σε μια μικροζυθοποιία; Πιστεύω η υπευθυνότητα. Αν κάνεις ένα λάθος, μπορεί να χαθεί, να πεταχτεί μια μεγάλη ποσότητα μπίρας» λέει ο Σπύρος Μπομπολάκης που από το 2009 εργάζεται στη ζυθοποιία και έχει μια σημαντική εμπειρία με το προϊόν. Στον απλό κόσμο που τον ρωτά γιατί να προτιμήσει μια τοπική μπίρα η απάντησή του Σπύρου είναι διπλή:

Ο Γ. Λιονάκης, ιδιοκτήτης της "Κρητικής Ζυθοποιίας Α.Ε.".

Μπίρα και καλή διάθεση από τη Μ. Κατσανεβάκη.

«Η εργασία σε ζυθοποιεία απαιτεί υπευθυνότητα» αναφέρει ο Σ. Μπομπολάκης.

«Καταναλώνοντας ένα τοπικό προϊόν στηρίζεις την τοπική οικονομία» δηλώνει ο Γ. Κариωτάκης.

«Πρώτα θα του έλεγα να τιμήσει το ντόπιο προϊόν και αν δεν του αρέσει, να δοκιμάσει κάτι άλλο. Γιατί πιστεύω ότι, αν δοκιμάσει την μπίρα μας, σίγουρα θα του αρέσει. Δεύτερον θα του έλεγα για την ποιότητα της μπίρας μας και ότι είναι πάντα φρέσκια και με τα καλύτερα υλικά».

Πολύ παλιός επίσης και ο Γιάννης Κариωτάκης. «Ξέροντας πως φτιάχνεται η μπίρα μας, όλη τη διαδικασία που ακολουθούμε, αυτό που λέω στον κόσμο είναι πως πρόκειται για ένα προϊόν χωρίς κανένα συντηρητικό και οι πρώτες ύλες από το νερό μέχρι τις βύνες που χρησιμοποιούμε είναι άριστες! Και φυσικά καταναλώνοντας ένα τοπικό προϊόν στηρίζεις την τοπική οικονομία» δηλώνει ο Γιάννης, συμπληρώνοντας πως πλέον η «Χάρμα» με την επέκταση των εγκαταστάσεων παραγωγής είναι σε θέση να καλύψει ακόμα μεγαλύτερη ζήτηση σε όλη την Κρήτη, αλλά και εκτός αυτής.

Τους επισκέπτες της ζυθοποιίας υποδέχεται η Μαρτσέλα Κατσανεβάκη, ξεναγώντας τους στους χώρους των εγκαταστάσεων και προσφέροντάς τους μπίρα για γευσισγνωσία. Συνομιλώντας καθημερινά με Έλληνες, αλλά και ξένους, επισκέπτες που έχουν βρεθεί σε ζυθοποιίες σε Γερμανία, Τσεχία, Αγγλία, όπου υπάρχει μεγαλύτερη παράδοση, τι είναι αυτό που τους κάνει να θέλουν να περιηγηθούν σε μια ζυθοποιία στην Κρήτη ρωτάμε τη Μαρτσέλα. «Ειδικά οι ξένοι εντυπωσιάζονται από το φυσικό περιβάλλον, τους αρέσει πάρα πολύ να κάθονται στα τραπέζια μας, να γεύονται τη φιλοξενία μας, να δοκιμάζουν με προέμια το προϊόν μας. Όλη η διαδικασία τους ενθουσιάζει» απαντά. Στο διάστημα που κάνει αυτή τη δουλειά πέρα από τα καλά σχόλια για την μπίρα η Μαρτσέλα έχει επισφράξει «μια πολύ καλή διάθεση από όλον τον κόσμο που περνά από εδώ».

ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΜΙΚΡΟΖΥΘΟΠΟΙΑ - ΜΠΙΡΑ “ΛΥΡΑ”

Ζύθος made in Κίσαμος

Η Κίσαμος είναι πιο γνωστή για το κρασί και το λάδι της, ο Χάρης Μαραγκουδάκης πιστεύει ότι μπορεί να γίνει γνωστή και για την μπίρα της. Γι' αυτό και μετά από προσπάθειες 4 ετών, πέτυχε να κυκλοφορήσει την μπίρα του σε συσκευασία μπουκαλιού πριν από 1 χρόνο. «Το 2012 είχα την πρώτη ιδέα. Τότε πέρα από τις μεγάλες πολυεθνικές ήταν λίγες οι μικροζυθοποιίες. Λόγω κρίσης διαπίστωσα ότι ο Έλληνας έκανε μια στροφή στα τοπικά προϊόντα έτσι και εγώ πήρα το ρίσκο» λέει ο συνομιλητής μας.

Το όνομα “Λύρα” για την μπίρα του προέκυψε μετά από πολύ ψάξιμο από τη συσκευασία και την ετικέτα. «Η ετικέτα είχε βγει στο σχήμα της “Λύρας” έτσι πήρα την απόφαση να της δώσω αυτό το όνομα. Και όλα αυτά στην Κίσαμο που έχει παράδοση στο βιολί! Όμως η “Λύρα” προσδιορίζει τα Χανιά και την Κρήτη και αρέσει» σημειώνει.

Ο Χάρης μας ξεναγεί στον χώρο της μικροζυθοποιίας στο κέντρο του Καστελιού. Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην καθαριότητα και στην ευλαβική διατήρηση της διαδικασίας παραγωγής. «Από τις μικροζυθοποιίες θα πάρεις πιο αγνά προϊόντα, αυτός είναι ένας γενικός κανόνας. Η “Λύρα” είναι φρέσκια, απαστερώνεται, χρησιμοποιώ ελληνική βύνη και ότι καλύτερο προϊόν υπάρχει σε μαγιά και λυκίσκο. Αυτό ανεβάζει το κόστος σε σύγκριση με άλλες μπίρες όμως πιστεύω ότι πραγματικά σε θέματα ποιότητας είμαστε πολύ ψηλά».

Ρωτάμε τον Χάρη για κάποιο σχόλιο που τον έκανε να νιώσει περήφανος για αυτό που κάνει και για κάποιο άλλο που πιθανόν τον προβλημάτισε ή και τον στεναχώρησε. «Τα θετικά σχόλια είναι πάρα πολλά. Θυμάμαι χαρακτηριστικά να είμαι σε ένα εστιατόριο και στο διπλανό τραπέζι να κάθεται ένας Γερμανός τουρίστας που έπινε την μπίρα μας και τον άκουσα να λέει στο γκαρσόνι ότι “αυτή η μπίρα αποκλείεται να φτιάχνεται εδώ, τη φέρετε από τη Γερμανία και βάζετε εδώ την ετικέτα!”».

Το μόνο αρνητικό σχόλιο που έχω ακούσει είναι για την τιμή! Το δικαιολογώ γιατί οι περισσότεροι εδώ στην Κρήτη είχαμε συνηθίσει σε 5 - 6 μπίρες. Σιγά - σιγά δοκιμάζοντας το προϊόν μας ο κόσμος αντιλαμβάνεται ότι αξίζει την τιμή του» απαντά.

Αυτή τη στιγμή η “Λύρα” κυκλοφορεί σε πάνω από 200 καταστήματα σε Χανιά, όπως επίσης στην υπόλοιπη Κρήτη, αλλά και σε Σαντορίνη, Αθήνα, Θεσσαλονίκη. «Δίνω έμφαση στον Νομό Χανίων κατά

Ο Χάρης Μαραγκουδάκης μιλά για την μπίρα “Λύρα” από την Κίσαμο.

πρώτο και μετά στην Κρήτη. Μια μικρή ζυθοποιία εξυπηρετεί την τοπική αγορά. Αν είναι εύκολο για μια μικρή ζυθοποιία να ανταγωνιστεί τις μεγάλες; Είναι αφάνταστα δύσκολο να βγάλεις το προϊόν σου γιατί υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός. Όμως για μένα πρέπει να στοχεύεις στο να φτιάξεις ένα ξεχωριστό ποιοτικό προϊόν, ώστε να μην ανταγωνίζεσαι τους μεγάλους που “παίζουν” στη μαζική

παραγωγή, που τους επιτρέπει να έχουν χαμηλότερη τιμή. Η δική μας μπίρα, η μπίρα από τις μικροζυθοποιίες απευθύνεται στον άνθρωπο που θέλει να δοκιμάσει κάτι άλλο από το συνηθισμένο».

Η τοπική κοινωνία τον έχει στηρίξει μας επισημαίνει και πρώτα από όλα οι δικοί του άνθρωποι καθώς το πρώτο κιβώτιο με μπίρες το πήρε ο κουνιάδος του για το κατάστημά του!

παιδότοπος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

ΧΑΡΗΣ Κ. ΣΤΡΑΤΙΔΑΚΗΣ

Εκτός σχολικής αιθούσης...**Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββα-
τοκύριακο!**

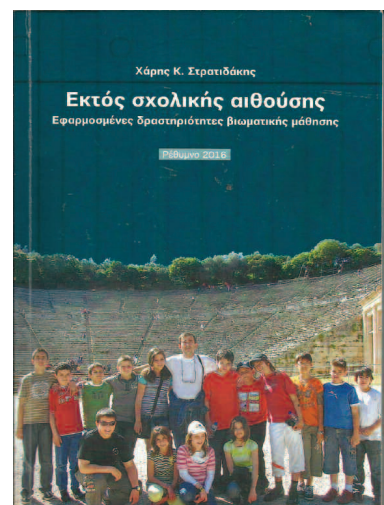
Τέσσερα δείγματα απ' τις τέσσερις εκατοντάδες των εφαρμοσμένων δραστηριοτήτων βιωματικής μάθησης που περιγράφει στο τελευταίο του βιβλίο με τίτλο "Εκτός σχολικής αιθούσης", εξ ονύχων ο λέων! Ο γνωστός για τις πολλές και ποικίλες δραστηριότητές του (μέχρι πρόσφατα

σχολικός σύμβουλος στην Γ' Εκπαιδευτική Περιφέρεια Χανίων) Ρεθεμνιώτης δάσκαλος - συγγραφέας Χάρης Κ. Στρατιδάκης, φιλοξενούνται στον σημερινό «Παιδότοπο» (Ρέθυμνο 2016). «Τυχεροί οι μαθητές που διδάξατε, βγάζοντάς τους στο ανοικτό βιβλίο του ήλιου, όπως και οι δάσκαλοι που είχατε ως σχολικός σύμβουλος, αλλά και οι αναγνώστες

σας», έγραφα πριν από 40 περίπου μέρες στη στήλη "Μια στάση εδώ, μια στάση εκεί" (Χανιώτικα νέα, 9.9.2016) μεταξύ των άλλων, απευθυνόμενος στον συγγραφέα. Το επαναλαμβάνω και απ' αυτήν τη θέση ευχόμενος στον φίλο Χάρη με τις πολλές χάρες καλή συνέχεια σ' όλα όσα κάνει υπηρετώντας τη Δασκαλοσύνη.

Τι καλά να 'φτανε το συγκεκριμένο βιβλίο του Χάρη Στρατιδάκη σ' όλες τις βιβλιοθήκες των σχολείων του Ρεθύμνου και των Χανίων και να το διάβάζαν οι δάσκαλοι!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

Σε χώρους Φυσικής Αναφοράς

Οι πιο εύκολες επισκέψεις είναι αυτές που πραγματοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή του σχολείου, με το απλούστερο και φθηνότερο δυνατόν μεταφορικό μέσο, τα πόδια! Με την έννοια αυτοί οι δημοτικοί κήποι και τα πάρκα αποτελούν ιδανικούς προορισμούς, εφόσον μάλιστα η είσοδος σ' αυτά είναι δωρεάν! [...]

Συχνά σε τέτοιες εκδρομές θα βρεθούμε μπροστά σε μη προγραμματισμένα θέματα, όπως εδώ σε μια ξεχασμένη κρήνη, τα οποία δεν πρέπει να περιφρονήσουμε, όταν μάλιστα γνωρίζουμε πόσο ενθουσιάζει τα παιδιά το παιχνίδι της ανακάλυψης.

Πιο μακριά η επίσκεψη στο σπήλαιο της Σπηλιάς Κισάμου αποτελεί πάντα αξιομνημόνευτη εμπειρία.

Το ίδιο και η παρακολούθηση του προγράμματος "Τα σπήλαια της Ελλάδας στο φως" στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Βάμου στον Κεφαλά Αποκορώνου.

Για σπήλαια στο ύπαιθρο δεν χρειάζεται ασφαλώς να πάμε μακριά, ιδιαίτερα στην Κρήτη με τα ασβεστολιθικά της πετρώματα, όπως στο Μελιδόνι Αποκορώνου με τα Γουργούθια του.

Για υγρό στοιχείο προτείνεται κατ' αρχήν η λίμνη του Κουρνά, εφόσον βέβαια αισθανόμαστε ότι έχουμε τον πλήρη έλεγχο των μαθητών μας. Το ίδιο ισχύει και για την πιο απόμακρη λίμνη του Ζαρού.

Σε χώρους αρχαιολογικούς

Οι οργανωμένες επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους αποτελούν σημαντικά εκπαιδευτικά εργαλεία. Και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που οι επισκέψεις αυτές παραμένουν μοναδικές στη μνήμη του ατόμου που συμμετείχε.

Για τους εκπαιδευτικούς του Ρεθύμνου η επίσκεψη στην αρχαία Ελεύθερνα, στις γνωστές ως Στέρνες της, στον Πύργο και στους ανασκαφικούς τομείς αποτελούν συνήθεις δραστη-

ριότητες.

Η συμμετοχή σε ανασκαφή κατόπιν συνεννόησης με τους υπεύθυνους καθηγητές αρχαιολόγους στους τομείς του Κατσιβέλου και του Πυργιού [...]

Στον Νομό Χανίων πρόσφορη είναι η επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο των Απτέρων.

Πρόσφορη είναι επίσης η επίσκεψη στην "Ελληνική Καμάρα" των Βρυσών, την οποία μάλιστα το σχολείο της κωμόπολης, είχε παλιότερα "υιοθετήσει" ως μνημείο.

Για εκδηλώσεις προς την πραγματική κοινωνία

Η έξοδος από το σχολείο επιβάλλεται όχι μόνο για την κοινωνικοποίηση της σχολικής κοινότητας, αλλά και αντίστροφα για την παρουσίαση των δραστηριοτήτων και προβληματισμών της προς την πραγματική κοινωνία. Ένας καλός τρόπος γι' αυτό είναι η κατά καιρούς διοργάνωση εκθέσεων.

Έχει γίνει ήδη αναφορά στα μαθήματα φωτογραφίας που είχαμε τις απογευματινές ώρες με τους ενδιαφερόμενους μαθητές των μεγάλων τάξεων. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι παλιότερα οι μαθητές δεν ήταν όπως σήμερα "πνιγμένοι" σε εξωσχολικές υποχρεώσεις [...]

Σε περίπτωση που οι μαθητές μας -στα επαρχιακά ιδιαίτερα σχολεία- έχουν ως έθιμο να βγαίνουν προς τα έξω, εμείς δεν έχουμε παρά να ενισχύσουμε τις εθιμικές τους πρακτικές. Έτσι κατά τις αποκριάτικες μεταμφιέσεις μπορούμε να βγούμε μεταμφιεσμένοι μαζί τους και να επισκεφθούμε τα σπίτια τους ή και τα σπίτια ολόκληρου του οικισμού. Κάτι τέτοιο βέβαια δεν θα είχε νόημα στις πόλεις, όπου η παραδοσιακή Αποκριά έχει χάσει τη σημασία της και έχει πάρει την παγκόσμια του "καρναβαλιού".

Η έξοδος και οι επισκέψεις μπορούν να γίνουν και με άλλες ευκαιρίες, όπως το έτος 1988 με τον αγερμό του "Λαζάρου" και την περιφορά του στεφανιού του το ομώνυμο Σάββατο (φωτ.).

Σε χώρους παραγωγικούς

Ο κατάλογος των επισκέψεων σε παραγωγικούς χώρους είναι ατελείωτος, οπότε εδώ θα αναφερθούν αναγκαστικά εκείνες για τις οποίες υπάρχει φωτογραφικό υλικό. Η εμπειρία των προβιομηχανικών τεχνολογιών, όπως ενός νερόμυλου, είναι εξαιρετική για τα παιδιά και πολύ χρήσιμη.

Η επίσκεψη επίσης σε έναν παραδοσιακό φούρνο, όπως σε έναν ξυλόφουρνο ή σε έναν άλλο που αντί για τα συνηθισμένα στρογγυλά κουλούρια προσφέρει άλλα με σχήματα ζώων (δεινοσαυράκια, κύκνους κ.ά.) αποτελεί μια αξιόλογη εμπειρία [...]

Από τις πιο εντυπωσιακές επισκέψεις είναι εκείνες σε μια βιοτεχνία φυσητού γυαλιού, που συνδυάζεται με προσφορά από τους μαθητές χρησιμοποιημένων γυάλινων συσκευασιών για ανακύκλωση (με τις απαραίτητες ασφαλώς προφυλάξεις...) [...]

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
yannis.kalo@gmail.com • no14me.blogspot.gr/

Ανατολικά της Δύσης

» Μίροσλαβ Πένκοφ (μτφρ. Άκης Παπαντώνης, εκδόσεις αντίποδες)

Δεν ξέρω γιατί μου έκανε τόση εντύπωση, ξεφυλλίζοντας το βιβλίο του συνομηλίκου μου Πένκοφ μόλις το έπιασα στα χέρια μου, αρκετό καιρό πριν τελικά το διαβάσω, το γεγονός πως πήγε για σπουδές στην Αμερική, για σπουδές ψυχολογίας και δημιουργικής γραφής, και τελικά εξέδωσε την πρώτη του συλλογή διηγημάτων στα αγγλικά, όμως μου έκανε, και ήταν μια σκέψη που έτρεχε παράλληλα με την ανάγνωση, συνδιαμορφώνοντας τελικά την ίδια την ανάγνωση.

Λίγο καιρό νωρίτερα είχα διαβάσει τη συλλογή διηγημάτων του Εμίρ Κοστουρίτσα, Ξένος μες στον γάμο. Και οι δύο αυτές συλλογές μου άρεσαν με τον ίδιο τρόπο, ίσως και για τον ίδιο λόγο, ίσως εξαιτίας της ικανότητας των συγγραφέων να εντάσσουν την ιστορία σε κάθε μία από τις ιστορίες των διηγημάτων τους. Η μεγάλη εικόνα στο βάθος του κάδρου, δεδομένη και γνωστή, την ώρα που στο μπροστινό μέρος της σκηνής εκτυλίσσεται η ιστορία των ηρώων, η ζωή που συνεχίζεται με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Ο Πένκοφ, παρότι στην Αμερική, κουβαλάει μαζί του την ιστορία του τόπου του, μέσα από διηγήσεις και διαβάσματα, έχει την ανάγκη να μιλήσει και γι' αυτό, ίσως ακόμα μεγαλύτερη ανάγκη εξαιτίας της απόστασης από τον τόπο του, ενώ αυτή η απόσταση του επιτρέπει να σταθεί πιο ψύχραιμος και αποστασιοποιημένος, να διαχειριστεί με μεγαλύτερη άνεση το βάρος του συλλογικού παρελθόντος. Γεννημένος το 1982 μόνο κάποιες αμυδρές αναμνήσεις θα έχει από το παρελθόν

της Βουλγαρίας του υπαρκτού σοσιαλισμού, αναμνήσεις πιθανότατα επίκτητες μέσα από διηγήσεις. Δεν αρκείται όμως μόνο στο άμεσο παρελθόν, τον ενδιαφέρουν και τα προηγούμενα, η τουρκοκρατία, οι βαλκανικοί πόλεμοι, το όραμα της Μεγάλης Βουλγαρίας, ο βουλγαρικός εικστός αιώνας στο σύνολό του αλλά και το άγχος για το μέλλον.

Αφήνω στην άκρη το μικρό βιβλίο και σβήνω τη λάμπα. Σκοτάδι. Κοιμούνται, ήσυχα, ήρεμα. Είναι λάθος να ζηλεύεις τον ίδιο σου τον εγγονό. Κι όμως τον ζηλεύω. Ζηλεύω και τη Νόρα. Κανείς δεν έχει γράψει σε μένα με αυτόν τον τρόπο. Δεν ζηλεύω όμως πια αυτόν τον άλλο άντρα. Επειδή, όπως κι εγώ, αποδείχθηκε δειλός και, παρότι ξέρω πως είναι λάθος, αυτό με ηρεμεί.

Υπάρχει ένα τεχνικό σημείο στον τρόπο που δομεί τα διηγήματά του ο Πένκοφ, που μου φάνηκε λειτουργικός και έξυπνος, και αυτός είναι πώς ξεκινάει την ιστορία του από μια δεδομένη μεταγενέστερη στιγμή, ξαφνικά και με ορμή, φανερώνοντας τις απαρχές και τις λεπτομέρειες της ιστορίας του παρά μόνο αργότερα, στην εξέλιξη της πλοκής. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνει να καταπνίξει οποιοδήποτε κίνδυνο αμυχανίας, αφήνει στην άκρη τις σκηνές γνωριμίας μεταξύ αναγνώστη και ηρώων, προσδίδοντας δυναμική και νεύρο στις ιστορίες παρά τη μικρή φόρμα τους.

Η οικογένεια, η πολιτική ασάθεια, οι θρησκευτικές διαφορές,

τα σύνορα, η ζωή στην ύπαιθρο και την πόλη, ο έρωτας, η απομάγευση, η εμμονή με το παρελθόν, η αναζήτηση ενός καλύτερου μέλλοντος κάπου στη Δύση είναι κάποια από τα επαναλαμβανόμενα μοτίβα των διηγημάτων διαμορφωμένα ανάλογα με την ιστορική περίοδο. Ομολογώ πως ένιωσα μεγαλύτερη αναγνωστική έλξη για τρία διηγήματα της συλλογής (Αγοράζοντας τον Λένιν, Φωτογραφία με τη Γιούκι, Ντεσβιρμέ), στα οποία ο ήρωας έχει μεταναστεύσει στην Αμερική αναζητώντας ένα καλύτερο μέλλον, με την αναμενόμενη κατάρρευση (μέρους) του ορίζοντα προσδοκίων. Ίσως σ' αυτό το μοτίβο ο Πένκοφ να νιώθει μια οικειότητα. Και είναι αυτή η οικειότητα που αντανακλάται στις ιστορίες αυτές, σε συνδυασμό με το σύγχρονο χρονικό πλαίσιο, τα δύο στοιχεία εκείνα που τελικά κάνουν ξεχωριστά σε μένα τα διηγήματα αυτά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΡΟΛΙΘΙΑΝΑΚΗΣ

“Κρήτη αρχόντισσα”

Ενα ακόμη βιβλίο του ριμαδόρου και μαντιναδολόγου Ανδρέα Αρολιθιανάκη κυκλοφόρησε με τίτλο: “Κρήτη αρχόντισσα”. Πρόκειται για μία αυτοέκδοση -το δεύτερο βιβλίο του συγγραφέα, ο οποίος παραθέτει πέρα από τις ρίμες και τις μαντινάδες, πολλές παλιές ιστορίες ώστε να διαφυλαχθούν για τους επερχόμενους. Ο κ. Αρολιθιανάκης, με καταγωγή από τον Καλλικράτη Σφακιών εξακολουθεί να συγκεντρώνει στοιχεία της παλιάς Κρήτης που έχουν εκλείψει, ενώ αξιοσημείωτο είναι ότι έχει γράψει μαντινάδες, ριζίτικα, ρίμες κ.λπ. για μεγάλες προσωπικότητες της Κρήτης όπως ο Βενιζέλος, ο Καζαντζάκης κ.ά. που τα έχει συμπεριλάβει στη συγκεκριμένη έκδοση.

Τα Χανιώτικα νέα στο internet

http://www.haniotika-nea.gr

Βιβλία

Δεν είσαι εδώ

Πολυχρόνης Κουτσάκης

Εκδότης: Πατάκης

Το τρίτο μέρος της σύγχρονης τριλογίας δράσης που ξεκίνησε με το “Καιρός για ήρωες” και συνεχίστηκε με το βραβευμένο “Μια ανάσα μόνο”. Ο Γιώργος Δάντης, ο ήρωας της τριλογίας, εξαφανίζεται. Η αγαπημένη του Ρέα και ο κολλητός του φίλος Νικ δε θέλουν να πιστέψουν αυτό που όλο το σχολείο και η πόλη φοβούνται –ότι ο Γιώργος είναι νεκρός. Οι γονείς τους, η αστυνομία, παλιοί και νέοι μεγάλοι εχθροί, όλοι θέλουν να τους αναγκάσουν να σταματήσουν να ψάχνουν. Την ίδια ώρα, ο Γιώργος, ανήμπορος, αιχμάλωτος του πιο αδίστακτου ανθρώπου στην Ελλάδα, νιώθει πως είναι αδύνατον να βγει ζωντανός από το υπόγειο τούνελ όπου κρατείται. Κι όμως... Τρεις έφηβοι απελπισμένοι: Δεν υπάρχει κανείς πιο επικίνδυνος από τον απελπισμένο. Ένα βιβλίο με καταγιστικό ρυθμό, συνεχείς ανατροπές και απρόσμενες αποκαλύψεις που θα κρατήσουν τον αναγνώστη σε εγρήγορση μέχρι την τεράστια έκπληξη που τον περιμένει στο τέλος του βιβλίου. Ο Πολυχρόνης Κουτσάκης γεννήθηκε το 1974 στα Χανιά. Έχει γράψει δέκα μυθιστορήματα και μια ποιητική συλλογή που έχουν εκδοθεί στην Ελλάδα και έξι θεατρικά έργα που έχουν εκδοθεί στον Καναδά. Η ιστοσελίδα του είναι <http://www.polkoutsakis.com> και το e-mail του είναι pol@polkoutsakis.com.

Το άλικο μπλε

Ορσα Δρετάκη

Εκδότης: Γαβριλίδη

Κυκλοφόρησε το νέο βιβλίο της Ορσας Δρετάκη από τις εκδόσεις Γαβριλίδη με τίτλο “Άλικο μπλε”. Πρόκειται για ένα ακόμη βιβλίο της συγγραφέως που η μοναδική της γραφή ταξιδεύει τον αναγνώστη σε κόσμους όπως μόνο αυτή γνωρίζει να κάνει. Παραθέτουμε ένα μικρό απόσπασμα από το βιβλίο της: ΑΛΙΚΟ ΑΛΑΝΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ Γέλιο πίσω από διάφανες ομίχλες. Γέλιο πίσω από νωχελικούς καπνούς. Γέλιο πίσω από τα νέφη. Γέλιο, τ' ουρανού το ξέσπασμα. Γέλιο, του κεραυνού το βλέμμα. Μείνε ακίνητος και θα πιάσεις τους καιρούς. Γέλασε και θα πιάσεις τους ανέμους. Γραμμή που θέλησε, αντί για όριο, να γίνει πολύχρωμη κορδέλα στα χέρια ασκούμενης χορεύτριας του νου. Ίσως το παιχνίδι είναι στημένο. Ίσως. Όμως είναι πάντα παιχνίδι. Γίνε αλάνι, με λερωμένα τα χαμογελαστά του μάγουλα από την κλεμμένη σκοκλάτα της νύχτας. Όταν οι καιροί γίνονται σκοτεινοί, είναι η ώρα για το Άλικο Αλάνι της Αυγής.

Σκοτεινό ασανσέρ

Παπαντωνίου Κατερίνα

Εκδόσεις Τόπος

... Κάποιες φορές καθώς σκύβει να βγάλει τα παπούτσια, νιώθει πως το κεφάλι της φουσκώνει και γεμίζει όλο το δωμάτιο. Τότε βλέπει το πανικόβλητο φάσμα του εαυτού της να βγαίνει στην πόλη. Ψάχνει πυρορροούσες φουσκάλες στις άκρες των δρόμων, σε στοές. Ψηλαφεί διαβρωτικά έλκη στις εσοχές κτηρίων, χαμηλά στην Ερμού. Αποφεύγει, όμως, να διασχίζει πλατείες με εκτεταμένο έρπητα. Τρεις γυναίκες από τη δεκαετία του εξήντα μέχρι σήμερα, κινούνται από το Μεταξουργείο μέχρι του Γκάζι, από την Πλάκα μέχρι τη Νεάπολη. Η αστυνομία ζητά πληροφορίες από την Άννα σχετικά με τον Αστρίτ, που θεωρείται εξαφανισμένος, αυτός όμως φιλοξενείται από την ανέραστη Φανή, παλιά γνώριμη της Άννας. Η Ελένη έχει μόλις αποφυλακιστεί και σκοντάφτει πάνω στο μαύρο κουτί του παρελθόντος. Το υποβαθμισμένο κέντρο της πόλης συγκροτεί την αφηγηματική σκηνή. Ανέστιοι, απάτριδες, κλονισμένοι, οργισμένοι, ματαιωμένοι άνθρωποι χρησιμοποιούν το σκοτεινό ασανσέρ της μνήμης, της μοναξιάς, της βίας, της ωμής πραγματικότητας.

ΕΛΙΑ ΒΑΡΔΑΚΗ*

Η Αγορά των Χανίων αποτελεί το κεντρικότερο σημείο της σύγχρονης πόλης και τουριστικό αξιοθέατο για τους επισκέπτες. Τόπος συνάντησης, σημείο εορταστικών εκδηλώσεων, αφετηρία αθλοπαιδιών και αγωνιστικών κινητοποιήσεων κάθε μορφής.

Είναι αναπόσπαστο κομμάτι της δημόσιας ζωής και της ιστορίας της πόλης, είναι το σημείο αναφοράς και προσδιορισμού του κέντρου από τους κατοίκους. Πρόκειται για ένα επιβλητικό κτήριο σε σχήμα σταυροειδές το οποίο ολοκληρώθηκε μέσα σε δύο χρόνια και εγκαινιάστηκε το 1913 από τον Ελευθέριο Βενιζέλο σηματοδοτώντας ταυτόχρονα την Ενωση της Κρήτης με την Ελλάδα (Σημαντηράκη 1993:9).

Είναι από τις πρώτες κλειστές αγορές που κτίστηκαν στην Ελλάδα και το πρότυπό της βρίσκεται στη Μασσαλία, όπου σπούδασε ο αρχιτέκτονας της Κ. Δρανδάκης. Ο ίδιος ο Δρανδάκης είχε επηρεαστεί από τα βιομηχανικά κτήρια της Γαλλίας και ιδιαίτερα από την κλειστή ψαραγορά της Μασσαλίας.

Η Αγορά είναι ένας ζωντανός οργανισμός που μετασχηματίζεται ολοένα, ακολουθώντας τις ευρύτερες κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές τάσεις, όπως αποτυπώνονται στα 100 και πλέον χρόνια λειτουργίας της. Έχει συναισθηματική αξία για τους κατοίκους των Χανίων και συνδέεται με πολλές προσωπικές ιστορίες. Ωστόσο, στο κείμενο αυτό, θα επικεντρωθώ στον δημόσιο χαρακτήρα της που έλαβε από τα αρχικά στάδια της κατασκευής της καθώς πιστεύω ότι η Αγορά διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της νεότερης ταυτότητας της πόλης και στην πορεία εκσυγχρονισμού και αστικοποίησης της κοινωνίας. Πρόκειται για ένα σημαντικό κτήριο γιατί αποτελεί την υλική καταγραφή μιας αναδυόμενης ιδεολογίας, όταν το βλέμμα της Ελλάδος στράφηκε στη Δύση. Στην Αγορά αποτυπώθηκαν οι επιδιώξεις ενός εν δυνάμει τμήματος του έθνους, όπως ήταν η Κρήτη στο γύρισμα του 20ού αι., που επηρεάστηκε από τις διεθνείς συγκυρίες και εξελίξεις, όπως είναι η πτώση των αυτοκρατοριών, οι αποικιοκρατικές πολιτικές των ευρωπαϊκών χωρών και η εμφάνιση των εθνικών κρατών. Τόσο η σύλληψη της ιδέας, όσο και η αισθητική της, επηρεάστηκε από τις τοπικές, εθνικές και διεθνείς εξελίξεις για την ανάδειξη νέων κέντρων εξουσίας, ανάδυση νέων ταυτοτήτων και επαναπροσδιορισμού των συνόρων, αλλά και των ορίων μεταξύ των παλαιών παραδοσιακών πολιτικών συσχετισμών και των νέων.

Η Σύμβαση της Χαλέπας, το 1878, και η παραχώρηση περισσότερων δικαιωμάτων στον χριστιανικό πληθυσμό, με τον ορισμό χριστιανού γενικού διευθυντή Κρήτης στα Χανιά, με την

Η Αγορά όπως φαίνεται από ψηλά.

Η κατασκευή της κλειστής αγοράς των Χανίων

■ Και η διαμόρφωση του αστικού τοπίου στις αρχές του 20ού αι.

εγκατάσταση των ξένων δυνάμεων Μεγάλων Ευρωπαϊκών Δυνάμεων ως “Προστάτιδες” δυνάμεις, που είχαν ως αρμοδιότητα την επιβολή της Σύμβασης, αλλά πρακτικώς επιδίωκαν να ελέγχει η κάθε μια την Κρήτη για τις δικές της βλέψεις κι αργότερα με την ίδρυση της Κρητικής Πολιτείας, το 1898, υπό τον Πρίγκιπα Γεώργιο της Ελλάδος και την προστασία των ΜΕΔ, δίνουν την ευκαιρία στα Χανιά να αναδειχθούν σε κέντρο της Κρήτης, αλλά και των πολιτικών, διοικητικών και κοινωνικών ανακατατάξεων στην ευρύτερη περιοχή (Ανδριανάκης 1997:37, Παδουβάς 1997:33, 49, 155).

Τα αρχεία των δημοτικών συμβουλίων των Χανίων, μεταξύ των ετών 1901-1911, στα πρώτα χρόνια της Κρητικής Πολιτείας, που είναι και η περίοδος ακμής τους, δείχνουν μια πόλη που εκσυγχρονίζεται με εκτεταμένα έργα κοινής ωφέλειας, με τη δημιουργία υδραγωγείου, οδικού δικτύου, πεζοδρομήσεων, με νέο σχέδιο πόλης, κατασκευή νέων κατοικιών και δημόσιων κτηρίων, κτίσιμο εκκλησιών και με νέα προάστια τα οποία δημιουργούνται εκτός των ετών, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση μιας νέας αστικής συλλογικότητας. Ταυτόχρονα γκρεμίζονται τα τείχη καθώς η πόλη ασφυκτιά στα όρια της βενετσιάνικης πόλης και επεκτείνεται προς τη Χαλέπα, προς τα Δικαστήρια προς τη Νέα Χώρα. Ο πληθυσμός είχε φτάσει στους 21.000 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 1900 (Σημαντηράκη 1993:13).

Μια αστική τάξη αναδύεται που συνομιλεί με τους δυτικούς της τοπικής παροικίας σε πολιτιστικό και οικονομικό επίπεδο, λειτουργούν εργοστάσια χυτοσιδήρου και πυρίτιδας, σαπωνοποιίας, καλλωπίζονται οι δημόσιοι δρόμοι, ηλεκτροδοτούνται, γίνονται

παραγγελίες για να στρωθούν τα πεζοδρόμια με πλάκες Βεζούβιου, αλλά και να επισπευθούν οι εργασίες πεζοδρόμησης, ιδιαίτερα στην πολυσύχναστη συνοικία της Χαλέπας (αρ. καταλ. 226, 234, Σημαντηράκη 1993:43-45). Τα έργα υποδομής, όπως η ύδρευση και ηλεκτροδότηση, κατασκευή δημόσιων ουρητηρίων, κατασκευή Νοσοκομείου και Φθισιατρείου, προκειμένου να στεγαστούν οι ασθενείς, η σπουδή για τη δημόσια υγεία, που φαίνεται κι από την απομάκρυνση των κρεοπωλείων, ιχθυοπωλείων και γαλακτοπωλείων από τους δρόμους και την ανάγκη στέγασής τους σε ένα κτήριο όπως είναι η Νέα Αγορά «για την προστασία της δημόσιας υγείας», (αρχείο δημοτικού συμβουλίου αρ. 247, σελ. 5) δείχνουν τη διαδικασία αστικοποίησης και εκσυγχρονισμού της πόλης. Στο μεταίχμιο του 19ου και 20ού αι. η ιατρική επιστήμη αναπτύσσεται ραγδαία και η σπουδή για την υγεία φανερώνει τις προσπάθειες πρόληψης όχι μόνο των νοσημάτων από την εξάπλωσή τους σε έναν ολοένα και αυξανόμενο πληθυσμό που κατακλύζει τα αστικά κέντρα από την ύπαιθρο, αλλά και ελέγχου του ατόμου μέσω της θεραπείας και της πρόληψης, με το σώμα να υπακούει σε νέους κανόνες υγιεινής και αστικής πειθαρχίας, προετοιμάζοντας όχι μόνο τα ασθενή, αλλά και τα υγιή σώματα σε μια άλλη μορφή κοινωνικού ελέγχου (Foucault 1980:58).

Η κίνηση στον δρόμο ορίζεται πια από τα πεζοδρόμια, από τη δημιουργία εμπορικών δρόμων, κήπου για αναψυχή με σαφή καθορισμένη πορεία, από τις διαδρομές για να αγοράσει ο πελάτης αγαθά σε μια συστάδα μαγαζιών, όπως αυτά περιλαμβάνονται στην κλειστή αγορά.

Έτσι εκπαιδεύεται σιγά - σιγά το

σώμα του πολίτη ενός αστικού κέντρου να ακολουθήσει νέους κανόνες και κανονισμούς (deCerteau 1988) και δημιουργούνται οι μηχανισμοί όπου η πειθαρχία ορίζεται όχι μόνο με νόμους, αλλά και με κοινωνικές απαγορεύσεις, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο κατηγοριοποιήσεις μέσω της διαχείρισης του πολιτισμικού κεφαλαίου (Bourdieu 1990). Τα σκουπίδια στους δρόμους, η βελτίωση του αποχετευτικού συστήματος, τα δημόσια ουρητήρια σκοπό έχουν να εκπαιδεύσουν τους κατοίκους σε μια νέα πραγματικότητα, σύμφωνα με την οποία, όσοι μέσω της εκπαίδευσης, ανατροφής και κοινωνικής συναναστροφής προσαρμόζονται καλύτερα στους νέους κανόνες υγιεινής και αστικής κοσμιότητας και πειθαρχίας, θα μπορούν να ανεληχθούν κοινωνικά και οικονομικά (Elias 1997, Bourdieu ό.π.). Μ' αυτόν τον τρόπο η διαφοροποίηση βασιζόμενη σε οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια υποσκελίζει κάθε άλλη κοινωνική κατηγοριοποίηση, όπως αυτή της εθνοτικής ή της θρησκευτικής, που ήταν μέχρι τότε κυρίαρχη. Έτσι, αν και η οικοδόμηση της «Νέας Αγοράς» εμφανίζεται ως αναγκαιότητα για την προστασία της δημόσιας υγείας, ωστόσο, αποτελεί προσπάθεια της αναδυόμενης αστικής τάξης να ασκήσει ηγεμονικό λόγο στην πόλη.

Ο κυρίαρχος πολιτικός σχηματισμός των εθνικών κρατών οδηγεί στον επαναπροσδιορισμό των συνόρων και μέσα σ' αυτά τα νέα όρια γεννιέται η ανάγκη για αναζήτηση των καταγωγικών μύθων για τη νομιμοποίηση του νέου πολιτικού και κοινωνικού σχηματισμού. Η Ελλάδα, απελευθερωμένη από τον δεσμό της με την οθωμανική αυτοκρατορία που φθίνει, βρίσκεται σε διαδικασία αναζήτησης και συγ-

κρότησης των συνόρων της και επαναπροσδιορισμού της ιστορίας της. Η Ευρώπη αναζητά και βρίσκει στην αρχαία Ελλάδα και στις αξίες που αυτή αντιπροσωπεύει τον καταγωγικό της μύθο. Στο ιδεολογικό πλαίσιο αυτό, η Ελλάδα ως μήτρα του αρχαιοελληνικού πνεύματος προσπαθεί να εμφανιστεί ως η νόμιμη διάδοχος της αρχαιοελληνικής παράδοσης αποτάσσοντας το πρόσφατο παρελθόν της με την Ανατολή και να αγκιστρωθεί μ' αυτόν τον τρόπο στο άρμα του ευρωπαϊκού πολιτισμού (Tziovas 2001).

Η αποκρυστάλλωση της νεοτερικής ιδεολογίας και πολιτικής φαίνεται και στην αισθητική της εποχής, με τον νεοκλασικισμό να κυριαρχεί και στην περιφέρεια, όπως είναι η Κρήτη. Ωστόσο, το ρεύμα αυτό της αρχιτεκτονικής επηρεάζεται με τη σειρά του από τις καλλιτεχνικές παραδόσεις που κυριαρχούσαν στην Κρήτη και πιο συγκεκριμένα απ' αυτές της Βενετίας. Έτσι, η “Νέα Αγορά” συναντά τη νεοκλασική παράδοση που κυριαρχεί στην Ευρώπη από τα μέσα του 18ου αι. με τον αυστηρό γεωμετρικό ρυθμό, τη μνημειακότητα και τις αναφορές στην αρχαιοελληνική αρχιτεκτονική, αλλά και στον βενετσιάνικο μανιερισμό. Πιο συγκεκριμένα, εντάσσεται στον όψιμο αθηναϊκό νεοκλασικισμό, με πολλά εκλεκτικιστικά στοιχεία από την Αναγέννηση (Κολώνας Β. προσωπ. επικ.). Έτσι, σε ένα δημόσιο κτήριο μετουσιώνονται: οι διεθνείς επιρροές και οι εθνικές επιδιώξεις, με τις τοπικές παραδόσεις. «Ενσωματώνει» τα ιδεώδη της εποχής, βοηθά στην κατασκευή και δημιουργία ενός εθνικού αφηγήματος, όπως είναι αυτό της αδιάλειπτης ιστορικής συνέχειας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, διά μέσου της βυζαντινής παράδοσης.

Η Δημοτική Αγορά με το σταυροει-

δές σχήμα της που παραπέμπει στη βυζαντινή παράδοση και με το πρότυπό της στη Δύση μέσα απ' τις επιρροές της αναγεννησιακής αρχιτεκτονικής, επιχειρεί να γίνει το σύμβολο της σύγχρονης πόλης. Ένας νέος δημόσιος χώρος δημιουργείται, όπου επιχειρείται να κυριαρχήσει η ευταξία και η καθαριότητα, δίνοντας τη δυνατότητα σε μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού να συκνάσουν εκεί, να κινηθούν, να συνομιλήσουν, να μετατρέψουν τον χρόνο τους σε χρόνο προσδοκίας απόκτησης αγαθών. Δημιουργείται ένας μεταβατικός χώρος στον οποίο κυριαρχούν οι φωνές, οι μυρωδιές κι η ποικιλία των προϊόντων που πωλούνται. Οι διαβάτες, οι πελάτες, οι κάτοικοι στροβιλίζονται παρατηρώντας, κρίνοντας και συγκρίνοντας κι έτσι εισέρχονται σε έναν προστατευμένο από τις καιρικές συνθήκες κόσμο, συνθίζοντας σε έναν άλλο τρόπο αγοράς, προμήθειας των προϊόντων, με έμφαση στην τάξη, στην οργάνωση και στην υγιεινή, σε αντίθεση με την κατάσταση των παζαριών και των ανοικτών μαγαζιών που επικρατούσε μέχρι τότε.

Σε κοντινή απόσταση από το σημείο που κατασκευάστηκε, λειτουργούσε υπαίθρια αγορά, οπότε θεωρήθηκε ως «φυσιολογικό» να χτιστεί στον ίδιο χώρο καθώς στη συνείδηση και στις τοπικές συνήθειες είχε επικρατήσει ο τόπος ως χώρος παζαριού, όπου οι αγρότες μετέφεραν και πουλούσαν τα προϊόντα τους. Η θέση που κτίζεται δεν καθορίζεται όμως μόνο από τη λειτουργικότητα του χώρου. Η αλληλεπίδραση της ανθρώπινης εμπειρίας και του χώρου προσδιορίζεται κι από τις ευρύτερες ιδεολογικές ζυμώσεις και πολιτικές εξελίξεις. Έτσι, με την κατασκευή της η "Νέα Αγορά" γίνεται μια συμβολική πυξίδα στον χώρο, με τις κεραίες του σταυρού να δείχνουν τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα (Ανδριανάκης ό.π.:45). Ο χώρος που κατασκευάστηκε ήταν το σημείο που ένωσε την παλαιά με τη νέα πόλη, γι' αυτό κι η κεντρική πύλη εισόδου της Αγοράς είναι προσανατολισμένη και σε διαλεκτική σχέση με τη νεότερη πόλη. Βρίσκεται σε ένα συμβολικό όριο μεταξύ δύο κόσμων, σαν φλέβα που οδηγεί από τον παλιό στον σύγχρονο και αντίστροφα, δείχνοντας με αυτό τον τρόπο ότι τα όρια, εκείνη την εποχή, είναι ακόμα ρευστά.

Για τα δεδομένα της εποχής ήταν πολύ μεγάλη η παρέμβαση στον δημόσιο χώρο κι η συνδιαλλαγή της με τη σύγχρονη πόλη ήταν άμεση. Οι δρόμοι που συνέδεαν τις νέες συνοικίες όπου κατοικούσαν κυρίως οι αστικές τάξεις, όπως είναι τα Δικαστήρια, η Χαλέπα και η Νέα Χώρα, αλλά και ο δρόμος από τα Περιβόλια με τα μεγάλα μετόχια, όλοι ξεκινούσαν και κατέληγαν στην Αγορά. Σαν μια αρτηρία που έσφυζε από ζωή, εμπορεύματα, μυρω-

Από τις εργασίες στον προμαχώνα Piatta Forma όπου χτίστηκε η Αγορά.

διές, φωνές που καλούσαν τους πελάτες και με τα μαγαζιά τοποθετημένα με τάξη το ένα δίπλα στο άλλο, χωρισμένα σε 4 κατηγορίες από τις οποίες καθεμιά αντιστοιχούσε και σ' ένα κομμάτι του σταυροειδούς σχήματός της σε απόλυτη συμμετρία μεταξύ τους, εξορθολογίζοντας τη χρήση του χώρου και του χρόνου.

Η κατασκευή της στο συγκεκριμένο σημείο αποτέλεσε μια προσπάθεια εξυγίανσης ενός πρόσφατου οθωμανικού και όχι μόνο παρελθόντος, απελευθέρωσης από τις δεσμεύσεις της ιστορίας με τους κατακτητές, είτε Ενετούς είτε Οθωμανούς, που είχαν αφήσει το στίγμα τους παντού στην πόλη. Μαζί με τα τείχη γκρεμίστηκε κι η μνήμη ενός παρελθόντος διαδοχικών κατακτήσεων. Η Αγορά ορθώθηκε πάνω από τα ρήγματα, πάνω απ' τη μνημιακή Βενετσιάνικη Ρεθεμνιώτικη πύλη και τον προμαχώνα Piatta Forma (Ανδριανάκης ό.π.), που η μνήμη της σβήνει πια από τη ζωή της πόλης. Μονάχα η αποτύπωση του Γκερόλα, Ιταλού αρχαιολόγου, μένει για να θυμίζει ότι κά-

ποτε υπήρχε σε αυτό το σημείο. Αντίθετα με τη σύγχρονη αντίληψη της πολιτιστικής κληρονομιάς και της διάσωσης ποικίλων στοιχείων της ιστορίας ενός τόπου μέσα από τα μνημεία του, στις αρχές του 20ού αι. κυριαρχούσε η νεότερη αντίληψη του επαναπροσδιορισμού της ιστορίας ενός τόπου στη βάση μιας εθνοτικής ομοιομορφίας, εθνικής συνέχειας και συνομιλίας με τη Δύση.

Μέσα από τη χειραγώγηση της ιστορίας του τοπίου, όπως την εκφράζει η απαλοιφή της προηγούμενης εμπειρίας και μνήμης, επιβάλλεται μια νέα αι-

σθητική, κοινωνική και πολιτική πρόσληψη του δημόσιου χώρου, που καταδεικνύει την αυτοσυνειδησία της αστικής τάξης για κοσμιότητα, εξορθολογισμό και επιβολή νέων κανόνων συμπεριφοράς.

Από τη σύλληψη της ιδέας για την αναγκαιότητα μιας κλειστής αγοράς, των σχεδίων της, την οικοδόμησή της, μέχρι και τα εγκαίνιά της το 1913 από τον Ελ. Βενιζέλο, που βρίσκεται στα Χανιά για την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα, η Αγορά αποτελεί ένα νέο σύμβολο και ένα νέο όριο.

Σήμερα, ωστόσο, βρίσκεται σε ένα

ιστορικό μεταίχμιο, όπου θα πρέπει να επαναπροσδιοριστεί ο ρόλος της στον δημόσιο βίο της πόλης, ώστε να συνομιλήσει με την τοπική κοινωνία σε οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό επίπεδο καθώς και με τις κυρίαρχες κουλτούρες της εποχής, ώστε και να μην είναι μονάχα ένα πολιτιστικό μνημείο προς αισθητική και τουριστική κατανάλωση, αλλά η ζωοδότρα φλέβα ξανά της σύγχρονης πόλης.

**Δρ Κοινωνικής Ανθρωπολογίας,
Πανεπιστήμιου Οξφόρδης*

Κατά τη διάρκεια της κατασκευής της Αγοράς

Ανδριανάκης, Μ., 1997, Η παλαιά πόλη των Χανίων, εκδόσεις Αδάμ, Αθήνα.
Παδουβάς, Κ., 1997, Κρήτη 1897-1913. Πολυεθνικές Ένοπλες Δυνάμεις.
Κατοχή - Αυτονομία - Ένωση με την Ελλάδα, Αθήνα.
Σημαντηράκη, Ζ., 1993, Η Αγορά των Χανίων, Εκδόσεις Δημοτικής Πολιτιστικής Επιχείρησης Χανίων, Χανιά
Bourdieu, P., 1984, Distinction, a Social Critique of the Judgement of Taste, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts
de Certeau, M., 1988, The Practice of Everyday Life, University of California Press, Los Angeles
Elias, N., 1997, Η Εξέλιξη του Πολιτισμού. Ήθη και Κοινωνική Συμπεριφορά στην Νεώτερη Ευρώπη, Νεφέλη, Αθήνα
Foucault, M., 1980, Power/Knowledge, selected interviews and other writings 1972-1977, Gordon C., (ed.), Pantheon Books, New York
Tziouvas, D., 2001, "Beyond the Acropolis: Rethinking Neohellenism", Journal of Modern Greek Studies, vol.19, no.2, pp. 189-220.
<http://www.chaniahistory.gr> Ψηφιακό αρχείο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Χανίων, τελευταία επίσκεψη 18/10/2016.

3η συνάντηση Erasmus+/KA2 στο Γενικό Λύκειο Κισάμου

Η τρίτη συνάντηση με τους εταίρους στα πλαίσια του Erasmus+/KA2 project με τίτλο: “M.A.T.H.S. Maths, Art, Technology for an Harmonius Society”, είχε προγραμματισθεί για την τελευταία εβδομάδα του Σεπτεμβρίου στη μικρή μας πόλη την Κίσαμο.

ταν μια εβδομάδα γεμάτη ζωντάνια, ένταση, κούραση, αλλά και ικανοποίηση.

Μια εβδομάδα γεμάτη με μαθηματικά, με τεχνολογία, μα και με πολιτιστικά στοιχεία, με περιηγήσεις, με χρώματα, με κεράσματα, με μουσική και χορό.

Η πρώτη άφιξη εταίρων πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 24 Σεπτεμβρίου και η τελευταία αναχώρηση την Κυριακή 2 Οκτωβρίου. Για χρονικό διάστημα εννέα ημερών, το σχολείο μας και οι άνθρωποί του έζησαν σε έντονους ρυθμούς καθώς 16 καθηγητές και 26 μαθητές από Τουρκία, Γερμανία, Ισπανία και Ιταλία προστέθηκαν στο δυναμικό του, μπήκαν στις τάξεις και στα γραφεία του σχολείου, έκαναν γνωριμίες και φιλίες με καθηγητές και μαθητές από το σχολείο μας.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα δραστηριοτήτων, οι ξένοι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες, μπήκαν τους σχολικές αίθουσες και παρακολούθησαν το πρόγραμμά της κάθε ημέρας. Επιπλέον έγραψαν γράμματα σε διάσημους μαθηματικούς της αρχαιότητας, αλλά και σε σύγχρονους, με τα οποία θα δημιουργήσουμε ένα

ηλεκτρονικό βιβλίο που θα αναρτηθεί στο διαδίκτυο. Οι Έλληνες μαθητές ανέλαβαν ρόλο δασκάλου και μέσα στο σχολικό εργαστήριο πληροφορικής δίδαξαν όλους τους επισκέπτες μαθητές «μη γραμμικά συστήματα» με τη βοήθεια του λογισμικού “Geogebra”.

Εμείς, οι καθηγητές, συζητήσαμε την πορεία του project, προγραμματίσαμε τον σχεδιασμό και τη δημιουργία των 6 ηλεκτρονικών “Geogebra books” τα οποία θα περιέχουν όλα τα “Geogebra” αρχεία μαθηματικών. Το ένα βιβλίο θα είναι γραμμένο στην αγγλική γλώσσα, η οποία είναι και η γλώσσα υλοποίησης του σχεδίου. Τα υπόλοιπα πέντε θα αποτελούν μετάφραση του αγγλικού βιβλίου στις εθνικές μας γλώσσες. Επιπλέον παρουσιάστηκε το website, που Ιταλοί μαθητές δημιούργησαν με τη βοήθεια των καθηγητών τους, για καλύτερη διάδοση των αποτελεσμάτων του project και το οποίο θα λειτουργήσει συμπληρωματικά στην πλατφόρμα twinspace του etwinning.

Στο πλαίσιο της γνωριμίας με τον τόπο μας, την πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά μας, τα ήθη, έθιμα και παραδόσεις μας, οργανώσαμε περιήγηση στην πόλη της Κισάμου,

επισκέψεις στην πόλη των Χανίων με δείπνο στο παλιό λιμάνι, στον αρχαιολογικό χώρο της Κνωσού και στο αρχαιολογικό μουσείο Ηρακλείου όπου μεταξύ των άλλων εκθεμάτων οι επισκέπτες μας θαύμασαν το «δίσκο της Φαιστού» καθώς και στο μαγευτικό Ελαφονήσι. Παραθέσαμε δείπνο σε παραλιακή ταβέρνα στην Κίσαμο όπου το κρητικό φαγητό, η μουσική και ο χορός, αλλά και οι συνολικές εντυπώσεις, οδήγησαν πολλούς επισκέπτες μαθητές να εκμυστηρευτούν στους καθηγητές τους ότι αυτές οι ημέρες στην Κρήτη είναι και οι ωραιότερες της ζωής τους!

Μπορεί το σχολείο μας να υστερεί σε επίπεδο κτηρίου και ηλεκτρονικού εξοπλισμού σε σχέση με τα υπόλοιπα εταιρικά σχολεία, όμως οι άνθρωποι του, η ομορφιά της κρητικής γης, το γαλάζιο χρώμα του ουρανού και της θάλασσας μας, ο ήλιος και η κρητική φιλοξενία οδήγησαν τους εταίρους μας να δημοσιεύσουν τα θετικά τους σχόλια για τη συνάντηση αυτή, σε μια σελίδα που ανοίξαμε στο twinspace για την αξιολόγησή της. Κάποια από αυτά έχουν ως εξής:

Umutcan-Turkey/Samsun: Kissamos is small town but it is very splendid and everything is perfect

so I love this place because greek people are very funny and generous for me. I'm happy to be part of this project. Thank you for everything.

Patricia-Spain: Beautiful place and beautiful people I want to go again and see all this beautiful

Anastasia – Germany: I had a wonderful time in Greece! It was an unforgettable experience for me. I miss my new friends and hope for a next meeting with them!

Manuel-Spain: Unforgettable meeting. Kind people, beautiful place and returning with friends. Our project run properly.

Antonella-Italy: What a privilege to see Crete in such a joyous and intense way... and with the bonus of being and working with you!

Εφη Φιλιππάκη,
μαθηματικός ΓΕ.Λ. Κισάμου,
υπεύθυν του project

ΜΑΡΙΝΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ*

Η φετινή διοργάνωση είχε τίτλο «Reporting from the Front», δηλαδή σε ελεύθερη μετάφραση «Ανταπόκριση από το Μέτωπο». Οι επιμελητές της έκθεσης φέτος, μετατοπίζοντας τη θεματική της έκθεσης από την αρχιτεκτονική των σταρ, των σύγχρονων ανακαλύψεων της τεχνολογίας, του ουτοπικού και του ακριβού, έθεσαν ερωτήματα που δεν αφορούν μόνο τους αρχιτέκτονες προσπαθώντας να καθορίσουν αυτά τα «μέτωπα» όπου δίνεται η μάχη της παραγωγής του δομημένου περιβάλλοντος σε αντίξοες συνθήκες.

Μια διεθνής αυτή έκθεση αρχιτεκτονικής γίνεται κάθε δύο χρόνια από τον Μάη μέχρι τον Νοέμβριο σε δύο καταπληκτικούς χώρους της Βενετίας, τα Νεώρια (Arsenale) και τους κήπους της πόλης (Giardini). Για τρεις ολόκληρες ημέρες περιπλανηθήκαμε, σε περίπτερα εθνικών συμμετοχών, σε επιλεγμένα project και εγκαταστάσεις, ανάμεσα σε μακέτες, δείγματα υλικών, φωτογραφίες, σχέδια και αναπαραστάσεις χώρων από όλο τον κόσμο.

Σύμφωνα με τον επιμελητή της έκθεσης και βραβευμένο αρχιτέκτονα από τη Χιλή Alejandro Aravena, η έλλειψη των μέσων, οι φυσικές καταστροφές, ο πόλεμος, η εγκληματικότητα η μεταναστευτική ροή, η καταστροφή του περιβάλλοντος, η απληστία και η καταστροφική γραφειοκρατία, είναι βασικοί παράγοντες που παράγουν χώρο και δυνάμεις που ορίζουν τη σύγχρονη δόμηση. Σε αυτό το πλαίσιο η φετινή διοργάνωση προσπαθεί να παρουσιάσει περιπτώσεις επιτυχημένης δουλειάς που συνθέτουν τολμηρά την κοινή λογική με τη δημιουργικότητα και αντιμάχονται αυτούς τους περιοριστικούς παράγοντες. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν οι ιστορίες πίσω από τα projects που συνθέτουν την εξιστόρηση της υλοποίησης. Ποιές ανάγκες προκύψανε, με ποιό τρόπο χρηματοδοτήθηκε το έργο, ποιες εκπώσεις έγιναν και ποιο το αποτέλεσμα.

Πολλές φορές το εκτιθέμενο έργο, εγκατάσταση ή project έχει λιγότερη σημασία για τους επισκέπτες σε σχέση με τα ερωτήματα που εγείρει μέσα μας. Οι επιλεγμένοι αρχιτέκτονες και δημιουργοί ίσως δε μας έδωσαν ικανοποιητικές απαντήσεις ή δε μας συνεπήραν ακριβώς με τη δουλειά τους. Αλλά σίγουρα μας ενέπνευσαν να θέσουμε ερωτήματα υπαρξιακά, ουσιαστικά, διαδικαστικά και ρεαλιστικά.

Όπως είπε μια φίλη ενώ βολτάραμε στην έκθεση «είναι απίστευτο πόσα πολλά είχαν να ειπωθούν τόσα χρόνια και βρήκαν βήμα εδώ».

Είδαμε και ξεχωρίσαμε ένα project 50 σχολείων στην Αφρική με καταπληκτικό σχεδιασμό και ιδέες, μία έρευνα στις παραγκουπόλεις της Ινδίας που σχετίζονται με την ανακύκλωση ηλεκτρονικών υλικών.

Για εμένα προσωπικά η πιο δυνατή στιγμή ήταν η εικόνα της ομάδας παιδιών της πόλης του Δημοτικού που ξεναγείται με τους δασκάλους τους στην έκθεση μέσα στη βροχή και το κρύο, με τις ομπρελίτσες τους και τα αδιάβροχά τους, χαρούμενα και πολιτισμένα!

Η Βενετία στο παρασκήνιο της έκθεσης ήταν πανέμορφη, βροχερή, παγωμένη, αλλά διατηρούσε την καθαριότητα και τη μαγεία της παρόλη την εισροή τουριστών. Επιστρέφοντας στα Χανιά, όπου η βενετσιάνικη επιρροή είναι έντονη και κάποια βασικά αστικά προβλήματα είναι κοινά, όπως η επιβάρυνση λόγω του τουρισμού, η διατήρηση των ιστορικών κτηρίων και η ανάμιξη των χρήσεων, με αφορμή την επίσκεψη στην Μπιενάλε, τα βασικά ερωτήματα που με βασανίζουν είναι τα παρακάτω.

Πώς γίνεται και η πόλη της Βενετίας ασκεί τόσο αυστηρό έλεγχο στις χρήσεις κι εμείς στον βωμό του τουρισμού τα έχουμε ισοπεδώσει όλα;

Ανταπόκριση από την Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής στη Βενετία

■ Και σκέψεις για την πόλη των Χανίων

Χαρακτηριστικά αναφέρω ότι στο παραλιακό μέτωπο της πόλης από την πλατεία του Αγίου Μάρκου μέχρι τα Αρσενάλια, οι καφετέριες είναι μία κάθε 200 μέτρα, με μικρή κατάληψη πεζοδρομίου, χωρίς πλαστικά πετάσματα, τέντες και σόμπες. Τρεις - τέσσερις ομπρέλες κάθε φορά, ισάριθμα τραπέζια και προσεκτικές μικρές επιγραφές. Το βράδυ όλα αυτά αποθηκεύονται μέσα στα καταστήματα και τίποτα δε μένει έξω. Αυτή η πόλη θα μπορούσε να έχει τον δεκαπλάσιο αριθμό εστιατορίων και καταστημάτων χωρίς κατά τη γνώμη μου να δημιουργείται κανένα μεγάλο πρόβλημα. Επέλεξε όμως να έχει αυτό τον μικρό αριθμό και να προστατεύσει το παρόν, αλλά και το μέλλον της.

Πώς γίνεται η πόλη να σέβεται πρώτα τον κάτοικό της και μετά τον επισκέπτη, εξασφαλίζοντας χώρο δημόσιο και ελεύθερο μέσα στα

κατοικημένα στενάκια της πόλης, χωρίς σταντάκια με καρτ ποστάλ, κρεμασμένες μπλούζες και κοσμήματα, δυνατή μουσική παντού;

Στη Βενετία ακόμα και στις τεράστιες πλατείες με τα τουριστικά μαγαζιά τίποτα δεν κρέμεται στην πρόσοψη του καταστήματος και τίποτα δεν εμποδίζει τη διέλευση των χιλιάδων περαστικών. Πώς αυτή η πόλη που βουλιάζει στο νερό, στη βροχή, στη φθορά του χρόνου γίνεται να διατηρεί την αξιοπρέπεια της χωρίς να κάνει παραχωρήσεις στον βωμό του ιδιωτικού κέρδους;

Νομίζω η απάντηση είναι με διαρκείς, γενναίες πολιτικές αποφάσεις, αλλά και με διαρκή σκληρή δουλειά από όλους. Από τους καταστηματαρχες που σφουγγαρίζουν κάθε μέρα τα πλημμυρισμένα καταστήματά τους, μέχρι τους κατοίκους που δένουν τις σακούλες των απορριμμάτων τους διαλεγμένων σε 4 κατι-

γορίες στα χερούλια των θυρών μόνο τις δύο ώρες την ημέρα που περνάει το τρίκυκλο απορριματοφόρο.

Αυτή η αίσθηση της αξιοπρέπειας και της ομορφιάς, από τον δημόσιο χώρο περνάει στη συμπεριφορά των κατοίκων και αυτοί με τη σειρά τους τη μεταδίδουν στους επισκέπτες της υπέροχης αυτής πόλης. Η Βενετία εμένα πάντως ως αρχιτέκτονα με κάνει αισιόδοξη πως όλα δυνατά. Όπως κάποιοι άνθρωποι στο παρελθόν είδαν στους βάλτους της λιμνοθάλασσας τη δυνατότητα να κτίσουν έργα τέχνης κι εμείς μπορούμε να κοιτάξουμε τα Χανιά με άλλο μάτι, να διορθώσουμε και να προστατεύσουμε την πόλη. Δε μπορεί να είναι τόσο δύσκολο.

*Η Μαρίνα Μιχαηλίδου είναι Διπλ. Αρχ. Μηχανικός MS

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΖΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *Verbascum thapsus* (Φλόμος ο θάψος). Ανήκει στην οικογένεια των Σκροφουλαριειδών. Στη χώρα μας το συναντούμε με τις ονομασίες φλόμος, μελισσαντρό, βερμπάσκο, καλάνθρωπος, γλώσσα, σπλόνος, λαμπάδα του Αγίου Ιωάννη, αγκάθαρος, αλισφακιά, αλεπουκιά, αϊκέρι, ασπίωνας.

Η ονομασία φλόμος, εκτός από το Βερμπάσκο, λέγεται και για το Ευφόρβιο του Σιβθόριου καθώς και για το Ευφόρβιο το πλατύφυλλο (που χρησιμοποιούν στο ψάρεμα, γιατί περιέχει ουσίες που εμποδίζουν τα ψάρια να αναπνεύσουν από τα βράγχια και ανεβαίνουν στην επιφάνεια). Με την ονομασία καλάνθρωπος αποκαλείται και ο Μανδραγόρας.

Είναι φυτό κοινό σε Ευρώπη και Μικρά Ασία. Πολλαπλασιάζεται μόνο του σε όλη την Ελλάδα και αναπτύσσεται σε χέρσα εδάφη, αναχώματα, ξηρά λιβάδια, χαλάσματα, ερείπια, ανάμεσα σε βράχους και στις άκρες των αγροτικών δρόμων.

Είναι φυτό διετές που φτάνει από 50 έως 120 εκατοστά ύψος. Είναι απλό ή πολυδιακλαδιζόμενο. Τα φύλλα του είναι μεγάλα, ακέραια, μακρόστενα, λοχχοειδή, παχιά, μαλακά, σκεπασμένα με γκριζοκίτρινες τρίχες. Τα άνθη είναι κίτρινα, με διάμετρο 2 έως 2,5 εκατοστά σε μακρόστενο στάχυ. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα (έχουν και αρσενικά και θηλυκά όργανα) και γονιμοποιούνται από μύγες και άλλα έντομα. Ο καρπός είναι κάψα ωοειδής, κάπως μυτερή. Οι σπόροι είναι μικροί, και ακανόνιστοι. Ωριμάζουν Αύγουστο και Σεπτέμβριο.

Υπάρχουν 44 τουλάχιστον είδη του φυτού στη χώρα μας με παρόμοιες θεραπευτικές ιδιότητες όπως το Βερμπάσκο το πυκνανθές ή θαψίμορφο (το συναντούμε με τα ονόματα αλεπούσι, αλεπούκια, αλεπούσια), το Βερμπάσκο το μέλαν ή κολλώδες (το συναντούμε με τις ονομασίες μέλαινα, φλόμος, φλομόχορτο, αγριοσπλόνος, μελισσανδρύ, καλανδρούδια), το Βερμπάσκο το θαψοειδές (το συναντούμε με την ονομασία άγρια δενδρομολόχα), ο Θήλυς ή Κυματόφυλος (κοινώς φλασκίνα ή αβδελόχορτο ή μελίσαντρος), η Σίληνη (κοινώς σπειρί ή αγιαννόχορτο ή αγριόσπλονος) κ.α. Ένα άλλο είδος είναι το *Verbascum undulatum* (Βερμπάσκο το κυματώδες), το οποίο είναι το θηλυκό βερμπάσκο) τα άνθη του οποίου αν τα τρίψεις πάνω στις μυρμηγκιές τις περιορίζουν. Το είδος *Verbascum densiflorum* περιέχει ιριδοειδή γλουκονικά παρόμοια με αυτά του Πλαντάγκο, τα οποία έχουν την ιδιότητα να διεγείρουν την αποβολή του ουρικού οξέως από τα νεφρά.

Ιστορικά στοιχεία

Ο φλόμος ήταν βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Ο Διοσκουρίδης αποκαλούσε το φυτό βερμπάσκο το μέλαν. Οι αρχαίοι Έλληνες χρησιμοποιούσαν τη ρίζα του φυτού σε περιπτώσεις αναπνευστικών προβλημάτων, διάρροιας, κράμπας, φλεγμονών των ματιών και ως επουλωτική. Ο Πλίνιος (77 μ.Χ.) αναφέρει πως «τα υποζύγια που δεν υποφέρουν μόνο από βήχα, αλλά και από σπασμένα πλευρά, ανακουφίζονται αν πουν λίγο από το βότανο αυτό».

Στη λαϊκή ιατρική του τόπου μας γνώριζαν τις θεραπευτικές ιδιότητες του φυτού και το χρησιμοποιούσαν κύρια για διαταραχές του ανα-

πνευστικού. Επίσης μούσκευαν άνθη του φυτού σε ελαιόλαδο για μερικές μέρες και χρησιμοποιούσαν το λάδι κατά της ωτίτιδας υπό μορφή σταγόνων για τα αυτιά.

Παράλληλα το χρησιμοποιούσαν για τη δημιουργία χρωστικής που βάφει τα υφάσματα κίτρινα, πορτοκαλί ή καφέ.

Τα φύλλα τα χρησιμοποιούσαν στο παρελθόν ως υποκατάστατο του καπνού, ενώ το τριχωτό κνούδι από τα φύλλα το χρησιμοποιούσαν για να φτιάχνουν φτίλια για τις λάμπες πετρελαίου.

Στην Κρήτη το βότανο το ονομάζουμε μελισσαντρού. Οι χωρικοί έλεγαν για το φυτό ότι «κλαίει η Μελισσαντρού» γιατί το φυτό έχει την ιδιότητα όταν κτυπήσεις τον βλαστό με ένα ξυλαράκι να ρίχνει τα άνθη του μέσα σε 30 έως 60 δευτερόλεπτα. Τα παιδιά κτυπούσαν το φυτό λέγοντας «Μελισσαντρού, Μελισσαντρού, Μέλισσα κακομοίρα, τον άντρα σου σκοτώσανε και τα παιδιά σου πήραν και συ φορείς τα κίτρινα, βγάλε τα κακομοίρα». Η πτώση των ανθέων είχε απασχολήσει τη Βοτανική Επισημή από το 1824 όπως αναφέρει ο Σπ. Μπλιαράκης στο «Εγχειρίδιο Βοτανικής».

Συστατικά - χαρακτήρας

Το βότανο είναι ελαφρώς γλυκό, δροσερό και υγρό. Περιέχει γλισχράσμα, κόμμι, σαπωνίνες, κιτρινόχρωμο πτητικό έλαιο, οξύ όμοιο με το ελαϊκό, μαλικό και φωσφορικό ασβέστιο, οξικό κάλιο, σάκχαρο, χλωροφύλλη, κίτρινη χρωστική (κροζετίνη, ξανθοφύλλη), ρητινώδη ύλη, μεταλλικά στοιχεία, φλαβονοειδή (εσπεριδίνη, βερβασκοσίδη), γλυκοσίδια (οκουμπίνη κ.α.).

Ανθιση - συλλογή - χρησιμοποιούμενα μέρη

Το φυτό ανθίζει από Μάιο έως Σεπτέμβριο. Συλλέγεται όλο το καλοκαίρι. Για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες χρησιμοποιούνται τα ξηρά άνθη και φύλλα του φυτού κύρια, αλλά και η ρίζα. Τα φύλλα συλλέγονται πριν πάρουν καφέ χρώμα. Τα ξηραίνουμε στη σκιά. Αν το ξηρό βότανο βρεθεί σε υγρό περιβάλλον τα άνθη γίνονται καφέ και χάνουν τις θεραπευτικές τους ιδιότητες.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Δρα ως αποχρεμπτικό, μαλακτικό, ήπιο διουρητικό, ήπιο πρεμιστικό και επουλωτικό.

Τα άνθη είναι ευεργετικά για το αναπνευστικό σύστημα. Τονώνουν τις βλεννογόνους μεμβράνες του αναπνευστικού, μειώνοντας τις

φλεγμονές και διεγείροντας την παραγωγή υγρών, διευκολύνοντας έτσι την απόχρεμψη.

Θεωρούνται ειδικό ίαμα για τη βρογχίτιδα, όταν υπάρχει έντονος βήχας με ερεθισμό του λαιμού. Συνδυάζεται άριστα με το Μαρρούβιο, το Βήχιο και τη Λομπέλια για τη θεραπεία της βρογχίτιδας.

Οι αντιφλεγμονώδεις και μαλακτικές ιδιότητες κάνουν αποτελεσματικό το φυτό σε περιπτώσεις φλεγμονής της τραχείας και άλλων παρόμοιων καταστάσεων.

Δρα θετικά σε παθήσεις του εντερικού σωλήνα και των ούρων.

Για εξωτερική χρήση έγχυση εν ψυχρώ του βοτάνου σε ελαιόλαδο είναι εξαιρετικό για να καταπραΰνει και θεραπεύσει κάθε φλεγμαί-

νους επιφάνεια στην επιφάνεια του δέρματος.

Το αφέψημα των φύλλων βοηθά εξωτερικά σε πλύσεις για περιπτώσεις διάρροιας και δυσεντερίας, για επαλείψεις εγκαυμάτων, κνησμών ή λειχήνων, ενώ το ίδιο αφέψημα είναι καθαρτικό, υπακτικό. Τονώνει και καθαρίζει τα μάτια και κατευνάζει τις φλεγμονές των βλεφάρων.

Αν και βασικά χρησιμοποιούμε φύλλα και άνθη, οι ρίζες δεν έχουν λίγες ιδιότητες. Οι ρίζες τεμαχισμένες και ξεραμένες γίνονται πολύ καλό διουρητικό αφέψημα, το οποίο είναι εξ ίσου αποτελεσματικό κατά των παθήσεων του στήθους, κατά του βήχα και κατά της υπερβολικής βλέννας, των φλεγμονών του στόματος και του λάρυγγα.

Στην ομοιοπαθητική το χρησιμοποιούν για τους ίδιους λόγους που αναφέραμε καθώς επίσης και για τα παιδιά που συνεχίζουν να έχουν νυκτερινή ενούρηση όταν μεγαλώνουν.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε μία με δύο κουταλιές του τσαγιού ξηρά φύλλα ή άνθη και το αφήνουμε σκεπασμένο για 10 έως 15 λεπτά. Το ρόφημα το πίνουμε τρεις φορές την ημέρα.

Σε βάμμα η δοσολογία είναι από 1 έως 4 ml τρεις φορές την ημέρα.

Σε κατάπλασμα (με γάλα) τα φύλλα χρησιμοποιούνται κατά των πόνων από αιμορροΐδες και κατά των εξωτερικών φλεγμονών (καλόγερων, εξανθήματα κ.α.).

Σε γαργαρισμούς σε συνδυασμό με ξίδι ή μέλι για στηθικά νοσήματα και παθήσεις του λαιμού.

Σε ίδιες ποσότητες με το φασκόμηλο μπορούμε να το χρησιμοποιήσουμε στο μπάνιο για την αντιμετώπιση των ρευματισμών.

Προφυλάξεις

Το έγχυμα των ανθέων θέλει προσεκτικό σούρωμα για να μην περάσουν οι μικρές τρίχες που μπορούν να ερεθίσουν τον λαιμό και να προκαλέσουν βήχα.